

pp

ptujski

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA
IN KOOPERANTOV
MESOKOMBINATA PERUTNINA PTUJ
LETO VII. ŠT. 3 MAREC 1983

perutninar

||325451

OCENA DELA DELEGACIJ SIS

V tretji mandat delegatskih skupščin so interesne skupnosti družbenih dejavnosti stopile z nekaj spremembami. Gre za spremembo na osnovi Zakona o svobodni menjavi dela in za spremembe, ki so jih narekovale izkušnje in problemi prvih dveh mandatov. Na osnovi zakonskih predpisov so se interesne skupnosti reorganizirale.

Tako ni več izvršilnih odborov kot izvršnega in edinega organa skupščine. Področje dela nekdanjega izvršnega odbora pokriva sedaj več odborov, svetov ali komisij s pristojnostjo pripravljanja gradiv, predlogov in usmeritev za uresničevanje nalog na posameznih področjih. Odločanje in sprejemanje aktov, stališč in usmeritev pa je v izključni pristojnosti skupščin skupnosti. Vse to pa zahteva več usklajevanja, dogovarjanja in ustrezno koordinacijo dela.

V prejšnjem mandatu smo nenehno ugotavljali, da skupščine (praviloma v zboru uporabnikov) zasedajo z minimalno večino. V povprečju je bila udeležba v obeh zborih na skupščinah vseh šestih interesnih skupnosti 64 %, v zboru uporabnikov 56 %, v zboru izvajalcev 72 %.

V novem mandatu smo zmanjšali število delegatov v skupščinah (zbori uporabnikov prej 72-75, zdaj od 40-42 delegatov, zbori izvajalcev prej 15-20, zdaj 6-20 delegatov) in ugotavljamo, da se je povprečna udeležba delegatov na sejah skupščin dvignila in je bila v letu 1982 71 %, v zborih uporabnikov 68 % in v zborih izvajalcev 74 %. Res je, da so še posamezne konference delegacij uporabnikov, ki se v obravnavanem obdobju še niso konstituirale (v izobraževalni skupnosti 4, v skup. otr. varstva 3, v kulturi 5, v telesni kulturi 5 in v raziskovalni skupnosti 5 konferenc delegacij), vendar gre tu predvsem za subjektivne vzroke.

Na prvih sejah skupščin novega mandata so delegati sprejeli tudi osnutek poslovnika o delu skupščin in njenih organov. Poslovniki so bili zatem v javni razpravi, vendar žal brez odziva.

Ker torej javna razprava ni dala odgovora na vrsto dilem, ki bi jih bilo potrebno razrešiti v besedilu predloga poslovnika, je skupna komisija za delegatski

sistem zaprosila za mnenje in usmeritve družbenopolitične organizacije v občini. Žal tudi s te strani ni bilo odziva. Ker bi naj prav poslovnik v največji možni meri opredelili načine razreševanja odnosov in dilem, ki nastajajo pri delu skupščin in njihovih organov ter opredelili pravice in dolžnosti delegatov v skupščinah in njihovih organih, mesto in vlogo delegacij, konferenc delegacij v odnosu do skupščin in njihovih organov kot tudi v odnosu do okolij, kjer so te delegacije izvolili, je molk tako s strani delegatov kot družbenopolitičnih organizacij nerazumljiv.

Novost v novem mandatu je skupna komisija za delegatski sistem, v katero je vsaka od ustanoviteljic delegirala dva delegata. Naloge skupne komisije so opredeljene v statutih ustanoviteljic. Komisija spremlja in predlaga ukrepe za uspešno delovanje delegatskega sistema, skrbi za stike z delegacijami, vodi delegacij in konferenc delegacij ter pripravlja poročila o delovanju delegatskega sistema. Člani komisije sodelujejo na sejah pred-

sedstev skupščin skupnosti. Naloga komisije je tudi priprava predlogov poslovnikov, ki pa jih zaradi že navedenih vzrokov ni bilo mogoče pripraviti v minulem letu. Komisija je prav tako pobudnik za stike organov in predsedstev skupščin z delegacijami.

Čeprav bi naj tretji mandat začeli na osnovi spoznanj in izkušenj prejšnjih dveh na višji ravni, bolj učinkovito, z manj težav, pa ugotavljamo, da se nekatere slabosti izvajanja delegatskega sistema pojavljajo tudi v novem mandatu.

Nekaj ugotovitev, ki zavirajo dosledno uveljavljanje načel delegatskega sistema:

a) družbenopolitične organizacije bi se morale bolj kot doslej zavzemati za to, da bi delegati bolj odgovorno opravljali svoje naloge, redno prihajali na seje, sodelovali pri oblikovanju stališč, dajali več pobud in predlogov ter zahtevali, da bodo stališča in sklepe skupščin povsod dosledno upoštevali;

b) izobraževanje delegatov še vedno ni postalo stalna oblika dela z delegati;

c) delegacijam kot neločljivim delom samouprave je treba zagotoviti enakopraven položaj v vseh okoljih in jim omogočiti, da bodo lahko sproti spremljale vsa dogajanja v svojem okolju, da bodo bolj obveščene, povezane z vsemi samoupravnimi organi ter neposredno vključene v razreševanje in uresničevanje nalog na področju, za katerega so bile izvoljene;

č) konferencam delegacij kot obliki dogovarjanja in demokratičnega usklajevanja stališč med delegacijami je potrebno posvetiti posebno skrb;

d) funkcionarji skupščin skupnosti SIS skupaj z delegati bi se morali še bolj dosledno zavzemati za take odnose, v katerih bodo lahko prišle pobude, zahteve, potrebe in predlogi delegatov do polne veljave za odnose, ki bi spodbujali delegata za aktivno delo (to naj bi zajeli poslovniki o delu skupščin in njihovih organov);

e) predsedstva skupščin si morajo prizadevati, da bodo programi dela skupščin zajeli resni-

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

čno vsa tista vprašanja, ki najbolj neposredno vplivajo na delo in življenje delovnih ljudi in občanov na posameznem interesnem področju, da bodo gradiva predložena z natančno oblikovanimi predlogi, predvsem pa s popolno informacijo o rezultatih in posledicah posamezne odločitve;

f) za uspešno izvrševanje delegatskih dolžnosti, pa je nujno potrebno izpopolniti sistem informiranja v občini. Pri tem ne gre za večji obseg in število gradiv, marveč za boljše vsebino, aktualnost, predvsem pa celovitost in uporabnost informacij, podatkov in gradiv, ki jih delegati potrebujejo, če hočejo uspešno spremljati dogajanja in se odgovorno odločati za najboljše možne rešitve. Zato se je še nadalje potrebno zavzemati za celovit in enoten sistem informiranja delegatov v občini, prek INDOK centra ali kako drugače, vendar organizirano in usklajeno.

Za obdobje maj — december 1982, ko so pričeli z delom delegati tretjega mandata vseh šestih skupnosti, je značilno:

a) povprečna udeležba delegatov na sejah skupščin v obeh zborih se je povečala (1981 — 64 %, 1982 — 71 %),

b) kot predlagatelj obravnave in sprejema odločitev so v 80 % primerov nastopali organi skupščin, v 20 % pa izvajalci, republiške SIS, družbenopolitična skupnost in drugi;

c) v povprečju je vsaka skupnost imela 3 seje skupščine, na eni seji je bilo v povprečju 10 točk dnevnega reda in 85 strani gradiva,

č) povzetki gradiv so še vedno izjema;

d) v povprečju je bilo na eni seji skupščine postavljenih dve delegatski vprašanji, na vsako vprašanje so delegati dobili odgovor ali takoj na seji ali pisno na naslednji seji skupščine;

e) seje skupščin so v povprečju trajale dve uri;

f) povprečno število razpravljalcev na posameznih sejah skupščin je bilo šest delegatov;

g) predstavniki družbenopolitičnih organizacij in pristojnega upravnega organa so se seji skupščin udeleževali le izjemoma.

Teh nekaj skupnih ugotovitev, dopoljenih z ugotovitvami in problematiko posamezne interesne skupnosti, naj bi služilo za razpravo v organih skupščin, na skupščinah, predvsem pa v delegacijah. Razprava naj bi dala konkretne pobude in predloge za nadaljnje uveljavljanje delegatskega sistema in tudi za pripravo predlogov poslovnikov skupščin in njihovih organov.

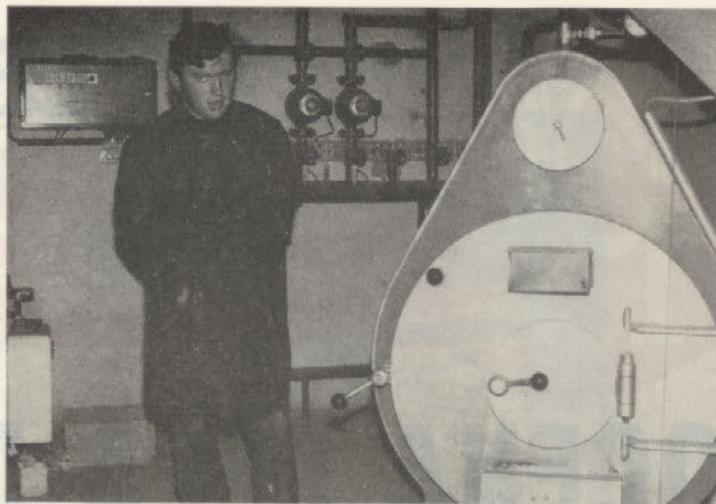
Skupna komisija na podlagi navedenega ugotavlja, da bodo funkcionarji posameznih skupnosti pri nadaljnjem uveljavljanju delegatskega sistema nujno morali obiskati vse delegacije in se skupaj z njimi dogovorili za konkretne oblike in vsebino dela.

Stalna praksa predsednikov organov skupščin skupnosti bo morala postati vsaj enkrat letno priprava poročil o samoupravni organiziranosti skupnosti oz. o delu posameznih organov, o problematiki, o ustreznosti gradiv, ki jih pripravljajo strokovna služba, o načinu in metodah dela strokovne službe in o uveljavljenih oblikah medsebojnega informiranja ter uporabnosti podatkov, s katerimi razpolaga strokovna služba. Sprotno pa bo potrebno preverjati udeležbo prisotnosti članov na sejah organov skupščin skupnosti ter manj aktivne delegate spodbujati k odgovornejšemu in boljšemu delu.

V zvezi s konferencami delegacij, ki še vse doslej niso zagotovile udeležbe svojega delegata na nobeni od sej skupščin, pa je potrebno obvestiti poslovodne organe in družbenopolitične organizacije v tistih okoljih, katerih temeljne delegacije še niso konstituirale konferenc delegacij.

Ob koncu pa je potrebno tudi ugotoviti, da se tako organi skupščin skupnosti kot strokovna služba ukvarjajo vse preveč z nalogami, ki naj bi zagotovile izvajanje delegatskega sistema, za kar so predvsem zadolžene družbenopolitične organizacije, še posebej socialistična zveza, vse premalo pa se navedeni ukvarjajo s problematiko posameznih področij dejavnosti, planiranjem, spremljanjem razvojnih usmeritev in z realizacijo programov, torej z nalogami, zaradi katerih so delovni ljudje in občani ustanovili posamezne interesne skupnosti.

J. Tarbuk

Roman Pišek mlajši, v svoji novi kotlovnici s pečo na trdo gorivo

Poceniti ogrevanje farme

Zivimo v času, ko spoznavamo, da je naftnih derivatov vse manj. To nam povsod kaže, da bomo v prihodnje morali čim bolj varčevati na vseh področjih. Tudi mi smo o tem razmišljali, kako bi poenostavili in hkrati pocenili ogrevanje v farmi brojlerjev. Odločili smo se, za ogrevanje na trdo gorivo. Pred tem smo za ogrevanje uporabljali plin in kurilno olje. Delo s plinom je zahtevno in drago. Naprave morajo biti vedno v brezhibnem stanju, če hočemo doseči zadovoljiv efekt.

Pogovarjali smo se s tov. šuntnarjem, ki izdeluje peči na trdo gorivo. Tov. Zajc nas je obvestil, da bo demonstracija te peči v njegovi delavnici. Delovanje in sam sistem gretja nas je zelo navdušil. Odločili smo se, da bomo to prenesli domov in res smo takoj pričeli z delom.

Najprej smo sezidali dimnik, visok 8 m. Potem smo pripeljali peč, ki zmora 100.000 kalorij. Pr-

vič smo preizkusili peč, ko so bili piščanci stari 3 tedne. Takrat smo lahko samo dogrevali. V ponovnem turnusu pa smo pričeli z ogrevanjem že kar prvi dan. Rezultat je bil zelo dober. S to pečo smo ogreli nadstropni objekt na temperaturo 32°C (720 m² površine). V objektu sta nameščena 2 kalorifera. Vklapljata se s pomočjo termostata. Opažamo pa tudi, da je začetni pogin manjši, ker je temperatura po vsem prostoru enaka. Pri ogrevanju z masterjem in plinskimi kokljami so se piščanci držali bolj na kupu pod kokljami.

Gretje deluje na sistem centralne kurjave. Prednost ogrevanja je v tem, da lahko pokurimo velika polena. Zelo uspešno se uporabijo veliki štori, ki dolgo držijo žerjavico. Prav tako se lahko uporabljajo gorljivi odpadki, žagovina, premog ipd.

Opazili smo, da ostane sedaj strelja bolj suha, zrak je čista in piščanci so zelo živahni.

Roman Pišek

Poleg dobrega dela je potrebno tudi provizno odločanje

Peč je moč kuriti z velikimi poleni in drugimi materiali, katerih drugje ni možno pokuriti

Ob dnevu inovatorjev

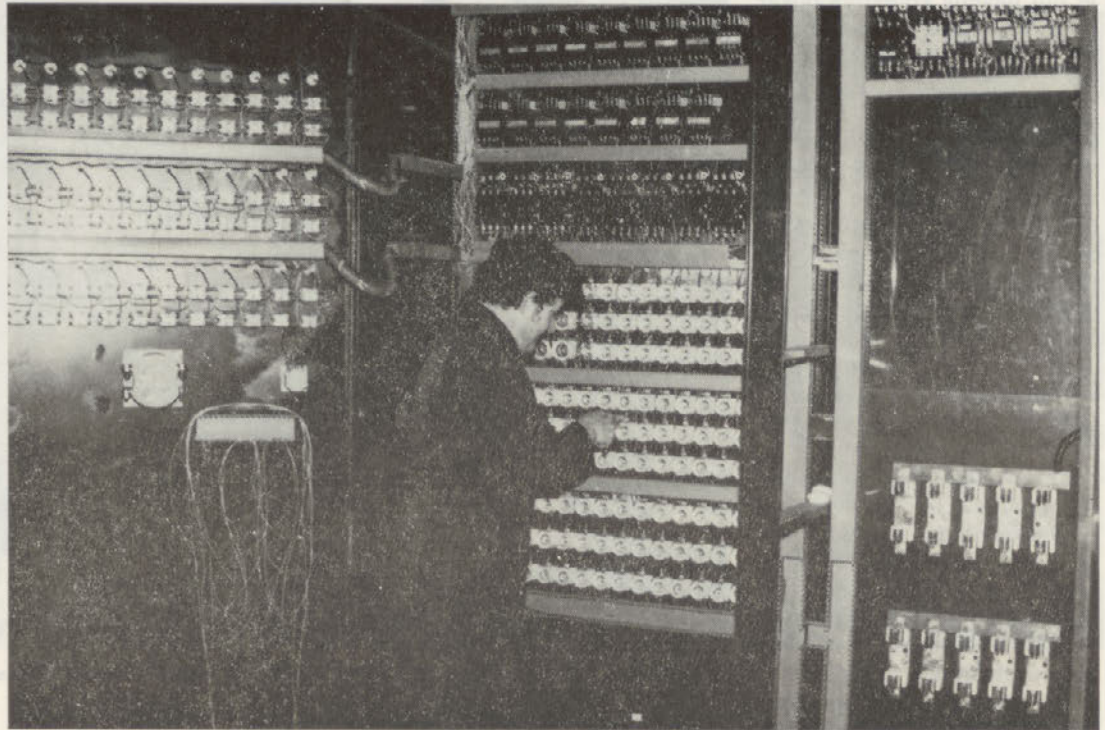
V naši občini velja 31. marec za dan inovatorjev. Na ta dan se vsako leto zberejo v eni izmed delovnih organizacij inovatorji ptujske občine na posvetovanje. To je prilika za izmenjavo izkušenj, seznanjanje z dosežki in seveda za podelitev nagrad in priznanj. Srečanje pa je namenjeno tudi iskanju načinov in poti, kako pritegniti v množično inventivno dejavnost kar največ delavcev.

Žal vsako leto znova ugotavljamo, da se množična inventivna dejavnost ne more hitreje razvijati zato, ker še vedno mnogokje ovirajo razvoj te družbeno pomembne dejavnosti prav tisti, ki bi za njen razvoj morali storiti največ. Še vedno je močno prisotna nevoščljivost, zato se teži k kompliciranim pravilnikom, ki zaključujejo reševanje inovacijskih predlogov, včasih pa celo zamegljujejo definicijo, kaj je sploh inovacija.

Kako pa je pri nas?

Tudi pri nas nismo storili kaj dosti. Že leta 1979 je sicer bila pri sindikatu imenovana komisija za inventivno dejavnost katere naloga je bila, da poskrbi za pripravo ustreznega pravilnika, na osnovi katerega bi vrednotili izboljšave. Škoda, da je ostalele pri imenovanju komisije. Tudi v »Program stabilizacijskih ukrepov v naši DO« objavljen je bil marca 1980 smo med drugim zapisali: »Stalno bomo skrbeli za tehnične in tehnološke izboljšave v proizvodnji in **podpirali inventivno dejavnost.**« Spet je ostalo le pri besedah.

V letu 1980 pa je bila izvedena pomembna inovacija na stroju za čiščenje želodčkov v klavnici perutnine. Po takratni oceni je prinesla okrog 2.800.000.— din koristi. Po tem dosežku je bil opravljen razgovor s Francom Kamenškom, s katerim smo želeli odgovorne izzvati, da kaj store. Pa so! Že februarja naslednje leto je bil pripravljen in kot priloga

Mnoge sklope, ki smo jih drago plačevali, delamo v domačih delavnicah. Kaj to niso inovacije?

Perutninarja dan v javno obravnavo osnutek samoupravnega sporazuma o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih. Marca 1981 pa je bila Perutnina gostiteljica srečanja inovatorjev naše občine.

Temu sta takoj sledila dva zanimiva predloga za opravljene izboljšave. Že v marcu so Kamenšek, Selinšek in Slana iz Mesne industrije predložili spremembo sistema pakiranja piščancev in izboljšali sistem hlajenja drobovine, Zagoršek pa je prijavil izboljšavo po kateri so skrajšali čas polnjenja in praznjenja destruktorjev, kjer je bilo pred tem »ozko grlo« v proizvodnem procesu. Obe inovaciji sta s pridom uporabljene in dajeta DO družbeno korist.

Kdo ovira razvoj inovatorstva?

Primer kaže, da smo teoretično — normativno vse lepo uredili, da pa sprejete ga sporazuma ne izvajamo v praksi. Predlagatelji zatrjujejo, da še po preteku enega leta niso prejeli niti odgovora (ne pozitivnega ne negativnega) kaj šele nagrad.

Predlagatelji so prijavo poslali Komisiji in direktorju TOZD, kot veleva sporazumu. Komisija je po izjavi predsednika komisije predloga dala v obravnavo delavskemu svetu TOZD, od koder še ni bilo odgovora.

Cemu torej tako? Kje je izvajanje sprejetega programa stabilizacijskih ukrepov ki pravi ... **in podpirali inventivno dejavnost?** Je torej res, da je pri nekaterih nevoščljivost tako močna, da uporabni predlogi ne prodrejo?

Izgovori, da izboljšava na stroju ali napravi s katero delavec dela, ne velja za inovacijo so jalovi. Vsi vemo, da to ne drži. Obravnavati je

potrebno sleherni prijavljeni predlog, seveda pa o koristnosti in vrednosti tega odločata delavski svet TOZD in komisija za inventivno dejavnost.

Sicer pa beležimo tudi svetlejši primer, ko je delavec v TOZD Perutninske farme že prejel nagrado. Postopek sicer ni bil dosledno izpeljan — pa vendar!

Morebiti pa bo ta primer in prispevek, katerega čitate, le pognal kolesje, da se bo začelo hitreje vrteti. Naj končam z besedami švicarskega strokovnjaka za izume in izboljšave, ki je dejal: »Trebja je pač imeti kar precej pameti, da znamo vrednotiti pamet«.

Urednik

ZAHVALA

Vsem, ki ste pospremili mojo mamo Ano do preranega groba se iskreno zahvaljujem. Hvala tudi sindikalni organizaciji Transservisa za darovani venec.

Mirko Vidovič

ZAHVALA

Ob prerani izgubi mojega očeta Vinka BRAČIČA se zahvaljujem vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujem sodelavcem in sindikalni organizaciji za darovane vence in cvetje.

M. Šegula

Več znanja - boljši uspeh

»Pridelati čimveč kvalitetnega perutninskega mesa« to je cilj našega kolektiva odkar se je Perutnina preusmerila v intenzivno brojlersko proizvodnjo. V sedanjem času, ko smo se zaradi družbene nujnosti krepko preusmerili v izvoz, si moramo še toliko bolj prizadevati za krepitev tega našega načela. Pa ne le v proizvodnji brojlerjev, v celotni proizvodni verigi moramo skrbeti za povečanje proizvodnje ob izboljšanju kvalitete.

Da bi ta stremljenja uspeli uresničiti pa je poleg dobrega dela, nujno nenehno dopolnilno izobraževanje kadrov, še posebej tistih, ki skrbijo za tehnologijo in zdravstveno stanje naših jat. To je še toliko bolj občutljivo področje, če upoštevamo zahtevnost tujega tržišča in da delamo s tehnološko zahtevnim materialom provinience Hubbard, ki pa je seveda visoko donosna.

V želji, da bi kar najbolje obvladovali zahtevno provinenco Hubbard, se strokovni delavci naše delovne organizacije in delavci v pospeševalni službi nenehno dodatno izobražujejo. Ena zadnjih izobraževalnih akcij pa je vsekakor strokovni seminar za perutnarje, ki je bil v našem poslovnem centru organiziran v četrtek 24. februarja.

Seminar je v sklopu prizadevanj za dvig ravni kadrov naša DO organizirala skupaj s strokovnjaki tvrdke Hubbard — Evropa. Ker pa se predvideva, da bi Perutnina postala selekcijski center za Jugoslavijo, so povabili tudi druge rejce Hubbardove provinience z vse Jugoslavije. Seminarja so se udeležili strokovni delavci iz Zaloga, Murske Sobotice, Pivke, Slovenske Bistrice (Kmetijska zadruga) in Obdravskega zavoda za veterinarstvo in živinorejo Ptuj, iz jugoslovanskega prostora pa iz Valjeva, Malega Indžošja in Bačke Topole.

Na tem seminarju sta predavala dr. Deruyttere, tehnični direktor tvrdke Hubbard — Evropa in dr. Gebhard strokovni delavec za področje Nemčije, Avstrije in Jugoslavije. Govorila sta predvsem o najnovejših dosežkih na področju tehnologije reje piščancev, o najnovejših izsledkih zdravstvenega varstva perutnine in o prizadevanjih za iz-

V prvi vrsti od leve: dr. Gebhard, dr. Deruyttere in Franc Vraber, ki zbranim predstavlja Perutnino Ptuj

boljšavo kakovosti plemenskega materiala. Svoja predavanja sta dopolnila s prikazi filmov in diapozitivov v katerih sta prikazala tudi preglede uspešnosti te sicer zahtevne provinience (pasme). Med predavanji, ki jih je prevajal dr. Ledinek, vodja veterinarske ambulante, sta nekajkrat poudarila, da je naš kolektiv osvojil zahtevno tehnologijo, za katero menita, da je na visoki strokovni ravni od reje starih

staršev do brojlerske proizvodnje. Izrazila sta prepričanje, da bo zato postala Perutnina Ptuj selekcijski center Hubbarda za Jugoslavijo in verjetno še za širše področje.

Dobra udeležba vsekakor izpričuje potrebo po tovrstnem usposabljanju, dejstvo, da se je seminar »zavlekel« do šeste ure zvečer pa ni odšel niti eden udeleženec pa potrjuje kvaliteto tega strokovnega seminarja. Seveda pa bi stro-

kovno znanje le malo koristilo proizvodnji, če bi z njim bilo »oboroženih« le nekaj strokovnih delavcev.

Zato so strokovni delavci kooperacije skupaj z veterinarsko službo organizirali že v marcu strokovna predavanja za kooperante, rejce brojlerjev, na katerih so pridobljena nova znanja prenesli na rejce v prilagojeni poljudni obliki in verjamejo, da uspeh ne bo izostal. L. C.

Na seminarju so sodelovali mnogi perutninarski strokovnjaki iz Slovenije in Jugoslavije

Očiščeni in razkuženi hlevi pri kooperantih zmanjšujejo zdravstvene probleme v rejah

V drugi polovici marca letos so bila organizirana in izvedena naslovna strokovna predavanja po proizvodnih okoliših v Ptuj, Slovenski Bistrici in Slovenskih Konjicah s sledečo tematiko:

1. tehnologija reje piščancev,
2. skrb za zdravje piščancev v teku reje,
3. prosti razgovor.

Predavali so vodji proizvodnih okolišev, ki so poleg že znanih izpostavili še novejša zahteva, ki po navodilih dobaviteljev piščancev (Hubbard) pogojujejo ugodno vzrejo.

Poudarjena je bila tudi večja skrb za solidno zdravje piščancev, to je za skrbno čiščenje in dobro razkuževanje v hlevu in okrog njega. O nakazanih problemih sanitacije je obširneje predaval vodja obratne ambulante dr. Ledinek.

Tov. Franc Zupanič pa je v krajšem referatu govoril o delu na samoupravnem področju.

Udeleženci seminarja so lahko obudili znana dejstva o reji piščancev, prav tako pa so slišali za nove zahteve na tem področju.

Zakaj sorazmerno slaba udeležba?

Čeprav so bili terminski nekoliko neugodni za kmetovalce, saj so bili suhi in topli dnevi, ko je na kmetijah že obilo kmečkega dela, je vendar zameriti vsem, ki

Kooperanti — udeleženci seminarja so z velikim zanimanjem sledili predavanjem. Škoda, da udeležba ni bila boljša.

se predavanj niso udeležili, saj je poslušalo zanimivo gradivo le 73 rejcev ali 20 % vseh kooperantov. Glede na probleme, ki vladajo v rejah, bi razmerje moralo biti preobratno. Znanje in dobro delo gotovo pogojujeta uspeh vsake dejavnosti. Nikakor

ne moremo zanemarjati možnosti spoznavanja novitet v brojljeriji ter v ostalem kmetijstvu. Intenzivna reja piščancev zdaleč ni več podobna klasični vzreji kure na kmečkem dvorišču, temveč zahteva vse večjo skrb in znanje.

V zimskem obdobju 1983/84 bomo predavanja ponovili, premaknili pa bomo čas za rejce v ugodnejši termin, vsekakor pa pričakujemo obilnejšo udeležbo.

Jože Reisman

Seminar o samoupravljanju v združenem delu

Za delavce naše DO smo pripravili dvodnevni seminar o samoupravljanju v združenem delu, ki je bil 25. in 26. marca 1983 v sejni sobi DSSS; nosilci organizacije so bili Medobčinsko študijsko središče Maribor, OK ZKS Ptuj ter splošni sektor DSSS DO Perutnine Ptuj.

Izbor udeležencev je bil vnaprej določen: vodilni delavci DO, TOZD in DSSS, predsedniki delavskih svetov, sekretarji OO ZK, predsedniki OO ZS, in OOSM; sami pa smo sodili, da k temu sestavu povabimo še predsednike organov samoupravne delavske kontrole ter vodje konferenc delegacij.

Odziv udeležencev je bil zelo dober, saj je prvi dan bilo 89 %, drugi pa 84 % navzočih.

Seminar poteka po vsej Sloveniji in predstavlja eno izmed oblik marksističnega izobraževanja ter idejnopolitičnega usposabljanja za bolj poglobljeno strokovno in družbenopolitično delo pri reševanju vsakodnevne problematike v OZD.

Program je obsegal 6 tem:

1. Gospodarski sistem in eko-

nomska politika Jugoslavije (predavatelj: mag. Rasto OVIN).

2. Samoupravno planiranje v razmerah socialistične blagovne proizvodnje (predavatelj: mag. Srečko DIVJAK).

3. Vloga in delovanje subjektivnih sil v sistemu socialističnega samoupravljanja (predavatelj: mag. Slavko SORŠAK).

4. Uresničevanje samoupravljanja (predavatelj: dr. Matjaž MULEJ).

5. Samoupravno organiziranje združenega dela (predavatelj: Marjan KOCBEK).

6. Odgovornost v samoupravnem združenem delu (predavatelj: Alojz GOJČIČ).

Nasploh lahko ocenimo seminar kot uspeh. Predavatelji so posredovali teme na primerni ravni s posebnim poudarkom na aktualnem dogajanju.

Udeleženci so vsa izvajanja pozorno spremljali, manjši krog pa se je vključil v razprave.

Večinsko je bilo mnenje, da bi bilo smotrno organizirati podobne seminarje tudi v prihodnje.

Joco TARBUK

Pred letnimi dopusti

Bliža se čas, ko začnemo razmišljati o daljšem počitku po napornem delu, ki ga izkoristimo na različne načine.

Iz leta v leto ugotovljamo, da se vse več delavcev odloča preživeti letni dopust ob morju ali v toplinah. Razmišljamo tudi o zimski rekreaciji še v tem letu, saj ugotovljamo, da želijo naši delavci izrabiti možnost tudi za zimske aktivnosti.

Iz lanskoletne analize o številu prijavljenih in razporejenih delavcev za letovanje in na podlagi podatkov iz vprašalnika, ki smo ga v januarju 1983 poslali vsem zainteresiranim za letovanje v letošnjem letu je razvidno, da nam poletniške kapacitete še vedno primanjkujejo. S pomočjo predhodno poslanega vprašalnika smo želeli ugotoviti število delavcev, ki imajo v letošnjem letu trden namen letovati v okviru PP. Prijavilo se je 315 delavcev, kar je za 47 delavcev več kot v lanskem letu.

Zaradi zgoraj navedenega smo smatrali za potrebno, da v letošnjem letu pridobimo še nekaj dodatnih ležišč. Glede na sprejete ponudbe smo se odločili najeti v Biogradu n/m za naše potrebe zanimivo hišo s 16 ležišči in možnostjo kuhanja. Hiša se nahaja okrog 250 m od obale, in sicer blizu doma s katerim raz-

polaga poletniška skupnost Ptuj oz., kjer je PP imela svoj čas montažne hišice.

Se pred pričetkom letovanja predvidevamo pridobiti 10 dodatnih ležišč tudi v poletniški hiši PP v Zadru. Pridobili bomo torej 26 dodatnih ležišč, tako da bo v letošnji sezoni na razpolago že skupno 144 ležišč.

Verjetno ste se že odločili, kje in kako boste preživelj letni dopust. Razpis in prijavnice so že dostavljene vsem TO in kolikor nameravate letovati v poletniških enotah PP, so vam na razpolago v tajništvo vaše TO.

Prosimo, da prijavnice za letovanje točno izpolnite in pravočasno oddate, saj bomo le tako lahko pravično razporedili prijavnice po kriterijih, ki jih določa Poslovnik o letovanju.

DEKADE LETOVANJA V LETU 1983

1. dekada	od 19. 6.—28. 6.
2. dekada	od 29. 6.— 8. 7.
3. dekada	od 9. 7.—18. 7.
4. dekada	od 19. 7.—28. 7.
5. dekada	od 29. 7.— 7. 8.
6. dekada	od 8. 8.—17. 8.
7. dekada	od 18. 8.—27. 8.
8. dekada	od 28. 8.— 6. 9.

Po želji lahko letujete tudi izven teh terminov, razen v Vodica in Biogradu n/m.

Za delegatsko povezovanje

Delegacije za skupščine Zbora združenega dela delujejo več ali manj uspešno. Pri tem ugotavljamo, da so določene delegacije zelo agilne, medtem ko o nekaterih ni dosti slišati.

Se zmeraj imamo primere nezainteresiranosti delegatov, ki se ne zavedajo pomembnosti delegatskega sistema, ki mora s povratnimi informacijami usmerjati družbenopolitični in gospodarski razvoj. Vzroke za nezainteresiranost ne smemo izkazati vedno v pomanjkanju vloge pri delegatih, ampak tudi v nerazumevanju gradiva, ki je delegatom tuje, ker obravnava tudi teme, ki niso vezane na njihova delovna in interesna področja. Ne nazadnje je uspešno delo delegacij odvisno tudi od možnosti in pogojev, ki naj omogočijo da bi se delegati lahko nemoteno sestajali ter udeleževali sestankov delegacij in delegatskih skupščin. Vse to je pa zaradi specifične žive proizvodnje, ki je značilna v naši delovni organizaciji, ter zaradi oddaljenosti med delovnimi enotami in razredčenosti delegatov oteženo.

Na podlagi določil Odloka o delegiranju delegatov v Zbor

združenega dela in Zbor krajevnih skupnosti Skupščine občine Ptuj so bili sprejeti Sporazumi o oblikovanju konference delegacij tudi v naši delovni organizaciji. Tako so oblikovane tri konference delegacij za zbor združenega dela. Vse do sprejema odloka in volitev v letu 1982 je v naši delovni organizaciji delovala ena konferenca delegacij, ki jo je sestavljalo sedem delegacij s tremi delegatskimi mesti v ZZD.

Po novem delujejo tri konference delegacij, od katerih dve združujeta po tri delegacije, katerih sedež je v DSSS in TOZD-u Commerce, tretja konferenca v TOZD-u Mesna industrija pa ima samostojno delegatsko mesto na sejah zbora.

Takoj po izvedenih volitvah v družbenopolitične organizacije in samoupravne organe so delegacije in konference delegacij pričele s svojim delom.

Kmalu se je pokazalo, da je sklicevanje vseh treh delegacij vsake zase nesmiselno in neučinkovito. Dogajalo se je, da so delegati imeli različna mnenja in predloge in da na skupščinskih sejah niso enotno nastopali.

Posamezne delegacije tudi niso imele učinkovite povezave s strokovnimi službami. Tako so se konference delegacij kmalu povezale ter pričele sklicevati skupne sestanke kjer sedaj enotno oblikujejo pripombe in spremembe, ki izhajajo iz skupščinskega gradiva. Takšen način dela je dosti bolj učinkovit, saj se namesto treh sklicuje ena seja, konference se udeležujejo delegati iz vseh TOZD, ravno tako pa je sodelovanje s strokovnimi službami kvalitetnejše.

Tako »združene« delegacije so tvorno sodelovale pri pripombah in predlogih za spremembo in dopolnitve skupščinskega gradiva ter bolje usklajevale različna stališča. Razprave so bile zlasti poglobljene v primerih, ko je šlo za področja ki jih delegati dobro poznajo in ki zadevajo združeno delo naše delovne organizacije. Razprave in pripombe so bile na sejah skupščine v večini primerov ugodno sprejete in so tako lahko vplivale na razne odloke in resolucije, ki so jih skupščine sprejemale. Potrebno pa je reči, da je bilo nekaj razprav ovrženih, ker se niso ujemale z zakonodajo in s širšim družbenim interesom. S povratno sprejetimi obrazložitvami so delegacije potem svoja stališča popravile. Vsebine, ki so jih delegacije obravnavale in o njih ra-

zpravljale, je težko orisati v nekaj besedah. V obdobju od izvolitve so se delegacije aktivno poglobljale in razpravljale o gradivu, ko je šlo za področja kot so družbenoekonomski razvoj občine Ptuj, resolucije za posamezna leta, predlogi za pripravo planov, urejanje delovnega časa trgovin oz. prodajaln mesa, družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike v občini in še za druge primere.

Konkretno je v delegaciji za Zbor združenega dela angažiranih v okviru delovne organizacije 51 delegatov. Sistem obravnave gradiva je organiziran na bazi najširše demokracije, tako da nima nihče možnosti osebno vpivati na mnenje delegatov, ampak pride do izraza volja baze, kjer se tudi začne po delegacijah z razpravami. Razprave in stališča delegatov za zbor se dokončno oblikujejo na konferencah delegacij na podlagi mnenj vseh šestih delegacij v TOZD in skupnih službah ter ob pomoči strokovnih služb. Vsaka delegacija delegira na sejo konference po dva delegata, ravno tako pa zastopata konferenco delegacij TOZD Mesna industrija na skupni seji dva delegata. Pri tem nas vodi osnovna želja, da bi bile razprave čim širše in ne samo v krogu peščice delegatov.

TR

Vaš delegat poroča

V preteklem mandatnem obdobju smo lahko v našem glasilu zasledili poročila delegatov o zasedanjih skupščinskih in drugih samoupravnih organov. V tekočem mandatnem obdobju je ta praksa nekoliko izostala, prav pa bi bilo, da bi ponovno zaživel tak način dela, z namenom, da informacije o sklepih in razpravah najvišjih samoupravnih organov približamo tudi vsakemu zaposlenemu delavcu v naši DO.

24. marca 1983 so zasedali vsi trije zbori občinske skupščine na skupni seji

— Na skupni seji so delegati razpravljali o informaciji o uresničevanju družbenoekonomskega razvoja občine Ptuj v letu 1982. V tej točki dnevnega reda je bila podana ugodna ocena o gospodarskih gibanjih v naši občini v letu 1982. Tako se je industrijska proizvodnja povečala za 3,2 %, kmetijska proizvodnja pa kar za 5,3 % in izvoz za 21 %. Naša DO je med izvozniki na drugem mestu to je takoj za TGA Boris Kidrič Kidričevo. Razprava je tekla tudi o posameznih DO in TO, ki so v lanskem letu poslovale z izgubo.

— Delegati so sprejeli predlog sprememb in dopolnitev resolucije o politiki družbenogospodarskega razvoja občine Ptuj v letu 1983. Spremembe se nanašajo na usklajevanje občinske z republiško resolucijo na področju programov SIS družbenih dejavnosti.

— Na zasedanju so delegati sprejeli dopolnjen predlog programa dela zborov skupščine občine Ptuj za leto 1983.

— Sprejet je bil tudi predlog odloka o zaključnem računu občine Ptuj za leto 1983.

— Delegati so sprejeli dogovor o usklajevanju davčne politike v letu 1983, po katerem bodo vse občine v SRS v letu 1983 predpisovale naslednje davke in takse: davek od OD delavcev, davek od dohodka in kmetijske dejavnosti, davek iz dohodka in poklicnih dejavnosti in avtorskih pravic, ter davek od dohodka premoženja in premoženjskih pravic.

— Dokaj živahna razprava je že v fazi osnutka, pa tudi ob sprejemanju predloga, stekla ob sprejemanju odloka o davkih občanov v občini Ptuj. Največ sprememb je v novem odloku na področju obdavčevanja premoženja, predvsem stanovanjskih hiš in stanovanj. Po novo sprejetem odloku je obdavčena vsa stanovanjska površina v lasti posameznih občanov nad 70 m². Pomeni, da prostori do 70 m² niso obdavčeni, stanovanjske površine nad 70 m², pa se obdavči po stopnji 0,30 % od vrednosti stanovanja oz. hiše, pri čemer se m² stanovanjske površine v letu 1983 vrednoti z 18.000 din. Pri več kot 4-članskih družinah so po tem odloku predpisane dodatne davčne olajšave.

— Dokaj živahna razprava se je razvila ob 10. točki dnevnega reda. Oskrba prebivalstva in položaj trgovine, ter ob 11. točki družbenoekonomski položaj krajevnih skupnosti občine Ptuj. Pri oskrbi je bilo precej kritike na račun slabe založenosti tržišča, kritika pa je šla tudi na račun neenotnega jugoslovanskega tržišča predvsem pri trgovanju z živino.

— V zvezi z družbenoekonomskim položajem krajevnih skupnosti je bila podana pobuda, da bi naj imela vsaka krajevna skupnost svo-

jega tajnika, matičarska služba pa bi se kombinirala med manjšimi krajevnimi skupnostmi, na več krajevnih skupnosti. Pri tem se pojavlja vprašanje finančnih sredstev.

Iz dnevnega reda skupščine so bila izločena vsa poročila o delu upravnih organov občine Ptuj. Dnevni red pa je bil razširjen s poročilom o izvajanju zakona o kmetijstvu, ugotovitvenim sklepom o usklajenosti občinskega prostorskega plana ter informaciji o pobudi samoupravne delavske kontrole za ukrepe začasnega varstva pravic delavcev v TGA Kidričevo TOZD Proizvodnja aluminija.

Tone ČEH

30. marca 1983 je zasedala republiška skupščina

Kot delegat 44. okoliša republiške skupščine, ki ga tvorijo občine Ptuj, Ormož in Slovenska Bistrica, sem sodeloval na 15. seji zbora združenega dela.

Dnevni red je bil precej obširen, saj so delegati razpravljali o 19 točkah dnevnega reda. Glede na obširnost bom v kratkih obrisih podal nekaj pomembnejših točk, po katerih se je razvila tudi najbolj živahna razprava.

Največ pozornosti so delegati posvetili poročilu o izvajanju zakonov s področja kmetijstva ter poročilu republiškega izvršnega sveta o izvajanju zakona o zagotavljanju in usmerjanju sredstev za usposabljanje kmetijskih zemljišč ter izvajanju zakona o zagotavljanju in usmerjanju sredstev za intervencije v proizvodnji hrane. V razpravi je bilo poudarjeno, da je preko intervencijskih skladov potrebno nameniti še več sredstev za povečano pridelavo mesa in mleka. Nadalje je bilo poudarjeno, da morajo biti naložbe v kmetijstvu skupna skrb tako kmetijskih kot preskrboval-

nih organizacij: Veliko diskusije je bilo tudi na temo statusa kmeta, pri čemer je bilo poudarjeno, da lahko ima status kmeta le tisti, ki zemljo obdeluje in ne tisti, ki je zemljo nakupil z namenom, da bo dobro naložil denar. Prednost naj bi imeli združeni kmetje in to tisti, ki proizvajajo večje količine hrane za tržne namene. V tej točki dnevnega reda je razpravljal tudi delegat Ptujškega okoliša in prikazal problematiko, ki je specifična za naše področje. Posebej je bila izpostavljena problematika neuskklajenih odkupnih cen živine po posameznih republikah.

Iz naše delegacije je bila podana tudi pripomba na predlog za izdajo zakona o urejanju prostora. Pri tem gre za natančnejšo opredelitev prostorskih planov, ki morajo postati sestavni del občinskih in družbenih dolgoročnih načrtov.

Široka razprava se je razvila še po poročilu o stanju in razvoju turizma v SRS in pripravah

(Nadaljevanje na 7. strani)

POSLOVNO POROČILO

K ZAKLJUČNEMU RAČUNU DELOVNE ORGANIZACIJE ZA LETO 1983

I. Splošni in kadrovski podatki

1. Splošni podatki

1.1. PODATKI O DO

Mekombinat Perutnina n. sol. o. je vpisan v register gospodarskih organizacij pri Temeljnem sodišču v Mariboru pod št. 1/406-00.

1.2. SAMOUPRAVNI AKTI

DO Mesokombinat Perutnina Ptuj ima svoj Statut in druge samoupravne akte.

Na podlagi samoupravnega sporazuma o združitvi v DO, sestavljajo DO naslednje TOZD:

1. Tovarna krmil, Zagrebška c. 52
2. Perutninske farme, Sela 41
3. Mesna industrija, Zagrebška c. 37
4. Commerce — Trgovina na veliko, Potrčeva 8
5. Transservis, Zagrebška c. 46
6. Kooperacija Hajdina, Sp. Hajdina 17
7. Ptujška tiskarna, Zagrebška c. 46a
8. DSSS, Potrčeva 8

1.3. ORGANI SAMOUPRAVLJANJA IN NJIHOV SESTAV

Dne 11. 3. 1982 so bile volitve v samoupravne organe DO.

Delavski svet DO šteje 29 delegatov.

Odbor delavske kontrole šteje 16 delegatov.

Skupna disciplinska komisija šteje 23 delegatov, od teh so 4 delegati iz drugih DO.

Delavski svet je na predlog konference sindikata izvolil izvršilne organe v sestavi:

Odbor za gospodarstvo, 10 članov.

Odbor za stanovanjske zadeve in družbeni standard, 9 članov.

Kreditni odbor posebne finančne službe, 9 članov.

Izdajateljski svet Ptujškega perutnarja, 12 članov.

Uredniški odbor Ptujškega perutnarja, 9 članov.

1.4. SAMOUPRAVNE AKTIVNOSTI

V letu 1982 je bila samoupravna aktivnost zelo pestra.

Delavski svet DO se je sestel na 11. sejah, odbor delavske kontrole na 3 sejah, skupna disciplinska komisija je obravnavala 63 primerov.

Izvršilni organi DS DO so se sestali:

Odbor za gospodarstvo na 12 sejah, Odbor za stanovanjske zadeve in družbeni standard na 9 sejah, Kreditni odbor posebne finančne službe na 12 sejah, Uredniški odbor Ptujškega perutnarja pa na 4 sejah.

Zraven tekočih zadev smo izvedli dva referenduma. Na referendumu 5. 2. smo sprejeli spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi TO v DO ter statuta DO v zvezi z kolektivnim vodenjem in dopolnili pravilnik o razporejanju dohodka, čistega dohodka ter osnov in meril za delitev osebnih dohodkov ter sredstev skupne porabe. Dne 19. 11. pa spremembe in dopolnitve srednjeročnega plana proizvodnje in storitev ter samoupravnega sporazuma o temeljnih planov za obdobje 1981—1985, samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev skupne porabe, namenjenih za stanovanjsko izgradnjo ter pravilnik o reševanju stanovanjskih potreb delavcev. Izvedli smo tudi volitve v samoupravne organe TOZD in DO, kakor tudi volitve v zbor združenega dela občine in samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti.

V DO so bile temeljito izvedene priprave za sprejem zaključnega računa za leto 1981 in periodičnih obračunov.

Samoupravni organi so posvečali posebno pozornost gospodarjenju in stabilizacijskim ukrepom, s poudarkom na izvojni orientaciji. Pri izvajanju nalog je bila aktivnejša tudi samoupravna delavska kontrola, ki se čedalje bolj vključuje v reševanje tekočih vsakodnevnih problemov.

1.5. DELEGATSKA AKTIVNOST IN DPO

V DO je bilo 11. 3. 1982 izvoljenih 8 delegacij zbora združenega dela. Skupno 58 članov. Sedeži konferenc delegacij so v TOZD Commerce, Mesna industrija in DSSS. Imamo 4 delegatska mesta. Za področje SIS je bilo izvoljenih 10 posebnih delegacij v TOZD Mesna industrija, vsi ostali TOZD in DSSS imajo po 2 združeni delegacije,

ki pokrivajo po 5 SIS. TOK Hajdina ima 3 združene delegacije in TOZD Tovarna krmil ima splošno delegacijo. V delegacije SIS je bilo izvoljenih 225 delegatov. Sedeži konferenc delegacij za posamezne SIS so v Mesni industriji za zdravstvo, otroško varstvo in pokojninsko invalidsko zavarovanje v Perutninskih farmah za raziskovalno dejavnost, v Commerce za kulturo, v Tovarni krmil za stanovanjsko gospodarstvo, v Transservisu za socialno skrbstvo, v Ptujški tiskarni za telesno kulturo in v DSSS za vzgojo in izobraževanje ter zaposlovanje.

Na področjih SIS imamo dve delegatski mesti, ki jih pokrivata TOK Hajdina in vsi ostali TOZD in DSSS.

Delegatske aktivnosti niso na primernem nivoju zlasti na področju družbenih dejavnosti, kar bo v naslednjem obdobju potrebno izboljšati.

Delegacije ZSD uspešno delujejo od izvolitve. Delegati so aktivni saj velikokrat na sejah skupščine dajejo predloge in priporočila.

Vse DPO (sindikati, ZK in ZSM) zelo aktivno delujejo ter zastavljene programe uspešno izvršujejo.

1.6. NORMATIVNA DEJAVNOST

Na področju normativne dejavnosti je bilo v letu 1982 narejeno več kot prejšnja leta. Zraven sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o združevanju v DO in statuta DO, s katerimi smo uvedli kolegijski način vodenja, smo sprejeli ali dopolnili še več drugih splošnih aktov kot so:

— Pravilnik o razporejanju dohodka, čistega dohodka in delitvi sredstev za OD ter skupno porabo (dopolnitev)

— Pravilnik o delovanju samoupravne delavske kontrole (novi)

— Pravilnik za ugotavljanje z delom pridobljene delovne zmožnosti (novi)

— Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za urejanje stanovanjskih razmer delavcev (novi)

— Pravilnik o stanovanjskih razmerah delavcev po TOZD (novi)

— Pravilnik o štipendiranju, izobraževanju in pripravništvu (novi)

— pripravljene so bile tudi teze k spremembam in dopolnitvam pravilnikov o delovnih razmerjih po TOZD v skladu z dopolnjenim zakonom o delovnih razmerjih.

2. Kadrovski podatki

2.1. STANJE ZAPOSLENIH

Stanje zaposlenih v DO na dan 31. 12. 1982 je 1418 delavcev, od tega 698 žensk in 720 moških. Povečanje med letom znaša 27 delavcev.

Po posameznih TOZD je stanje naslednje:

TOZD	Zaposleni 31. 12. 82	Zaposleni 1. 1. 82	Plan 1982	Indeks 31. 12./ 1. 1. 82	Indeks zaposl./ plan
Tovarna krmil	67	70	73	95,7	91,7
Perutninske farme	212	199	209	106,5	101,4
Mesna industrija	515	499	498	103,2	103,4
Transservis	178	176	172	101,1	103,4
Commerce	220	226	224	97,3	98,2
TOK Hajdina	31	30	29	103,3	106,8
Ptujška tiskarna	78	78	79	100,0	98,7
DSSS	117	113	118	103,5	99,1
SKUPAJ	1418	1391	1402	101,9	101,1

Delovno razmerje je sklenilo 121 delavcev, in sicer v TOZD Tovarna krmil 2, Perutninske farme 25, Mesna industrija 64, Transservis 14, Commerce 7, DSSS 6, TOK Hajdina 1 in Ptujška tiskarna 2.

Razporeditev delavcev med TOZD oz. DSSS je bila prisotna v 9 primerih.

Odšlo je 94 delavcev iz naslednjih vzrokov:

- na zahtevo delavca (izjavo) 41
- upokožitev (od tega 7 invalidsko) 16
- služenje vojaškega roka 11
- pismeni sporazum 3
- delo za določen čas 18
- hujša kršitev obveznosti 3
- po zakonu 2

Stanje zaposlenih v primerjavi s planom delovne sile za leto 1982 znaša 101,1 in to predvsem zaradi zaposlitve delavcev za dolo-

čen čas, ki niso bili predvideni s planom t. j. delavcev v TOZD Mesna industrija zaradi zahtevnosti obdelave pri klanju perutnine za izvoz. Nadomestne zaposlitve smo izvršili zaradi 20 porodnic in 11 delavcev, ki so odšli v JLA, druge izostanke pa pokrivalo z obstoječim kadrom. Za določen čas je tako zaposlenih cca 50 delavcev.

Na nova dela smo zaposlili delavce na Perutninskih farmah, zaradi nove investicije farne Starošinci, nočne perutninarje in vzdrževalca, na Transservisu KV delavce za dela v mehaničnih delavnicah, na Mesni industriji direktorja TOZD in 2 vzdrževalca ter v DSSS dva delavca za kolegijski poslovodni organ.

Fluktuacija delovne sile znaša 3,4 %, kar je v primerjavi s prejšnjim letom kar za polovico nižja. Ker je za zaposlitev vedno težje so v veliki meri odpadli odhodi delavcev spomladi in jeseni. S tem se zmanjšujejo stroški, ki nastajajo pri usposabljanju novih delavcev in plačili živilskih zdravniških pregledov. Fluktuaciji so v glavnem povzročili delavci v Mesni industriji in Perutninskih farmah, kjer smo morali za delavce, ki so odšli, iskati nove ustrežne delavce.

Po resoluciji za leto 1982 je bilo dovoljeno zaposlovanje 0,8 %, v naši DO pa znaša 1,9 %, kar pa je ekonomsko opravičljivo zaradi doseženega dohodka, širjenja proizvodnih kapacitet in izvoza perutninskega mesa.

2.2. KVALIFIKACIJSKA STRUKTURA

Struktura zaposlenih delavcev je naslednja:

— Visoka šola, III. stop., doktorat	27
— višja šola	46
— srednja šola	158
— nepopolna srednja šola	44
— VK	42
— KV	432
— PK	324
— NK	345

2.3. IZOBRAŽEVANJE, ŠTIPENDIRANJE, PRIPRAVNIŠTVO

Ob delu se izobražuje 25 delavcev. Od teh na poklicno delovodski šoli 3, srednjih šolah 10, na višjih 9, visokih 1 in III. stopnji 2.

V študentskem razmerju imamo 40 študentov. Na visokih šolah 16, na višjih 4, na srednjih 13 in na šolah usmerjenega izobraževanja 7 učencev.

TOZD in DSSS štipendirajo naslednje število dijakov in študentov: Tovarna krmil 1, Perutninske farme 13, Mesna industrija 6, Commerce 7, Commerce 3 in DSSS 10.

Prilagoditveni staž je v naši DO v letu 1982 opravljalo 12 pripravnikov in sicer 4 z visoko šolo, 3 z višjo in 5 s srednjo šolo. Ob koncu leta je še 7 pripravnikov in to 3 z visoko šolo, 1 z višjo in 3 s srednjo šolo, vsi ostali so bili razporejeni med letom na ustrežna dela.

Prilagoditveno so opravljali v Tovarni krmil 1, na Perutninskih farmah 5, Mesni industriji 1, TOK Hajdina 1 in DSSS 4.

2.4. IZRABA DELOVNEGA ČASA — Glej prilogo

Iz tabele o izkoriščenosti delovnega časa je razvidno, da so bile boleznine do 30 dni v letu 1982 manjše kot v letu 1981, saj znaša indeks 96,04. Tudi boleznine nad 30 dni so manjše kot v letu 1981, to je razvidno pri skupnih bolezninah, saj so te v letu 1982 manjše kot v letu 1981, indeks le-teh znaša 96,20.

Porodniški dopusti so se zmanjšali za 18,58 %.

Redni letni dopusti so se povečali za odstotek povečanja delovne sile.

Močnejši pa je porast izrednih dopustov, saj znaša indeks 114,87, pri čemer gre v glavnem za izobraževanje ob delu.

Izkoriščenost delovnega časa je tako na ravni iz leta 1981, saj znaša indeks le nekaj nad 100 — (100,71).

Nadurno delo se je v letu 1982 povečalo, saj znaša indeks 107,94. To povečanje gre v glavnem na račun izvoza v TOZD Mesna indu-

strija, saj je tam nadurno delo porastlo za skoraj 25 %. Prikazano povečanje nadurnega dela v Tovarni krmil gre na račun zdravstvenih ukrepov, medtem ko je za potrebe proizvodnje v samem TOZD bilo opravljeno minimalno število nadur.

Delo po pogodbah o delu je bilo opravljeno v višini 1770 ur, nekaj ur manj kot v letu 1981, saj znaša indeks 93,95.

Stojnina — čakanje na delo se pojavlja le v TOZD Mesna industrija in se je v letu 1982 močno povečalo saj znaša indeks 1982/81 — 273,06.

3. Pravne in disciplinske zadeve

3.1. GOSPODARSKI PRESTOPKI

Od skupnega števila 10 gospodarskih prestopkov, je bil v 2 primerih uveden le preiskovalni postopek, v 7 primerih je sodišče izdalo obsodilno sodbo, ena zadeva pa še ni rešena. Zoper obsodilne sodbe smo v 5 primerih vložili pritožbe, vendar je 2. stop. sodišče naše pritožbe zavrnilo kot neutemeljene in potrdilo sodbe sodišča 1. stopnje, v eni zadevi pa še ni odločilo.

Kršitve so se nanašale na predpise iz živilske proizvodnje, predpise o knjigovodstvu in predpise o cenah.

3.2. PREKRŠKI

Od skupnega števila evidentiranih 12 prekrškov gre v 4 primerih za kršitev cestnoprometnih predpisov, v 4 primerih za predpise iz področja živilske proizvodnje ter za predpise o cenah, o poslovnem času in kršitev predpisov o komunalni inšpekciji in varstvu pred požarom. V večini primerov vloženi ugovori oz. pritožbe so bile le-te uspešne, saj je drugostopenjski organ, odločbe razveljavil in dal v ponovno obravnavo. Zaradi vložitve pritožb 9 zadev še ni rešenih, v 2 primerih je denarna kazen plačana, v 1 primeru pa je postopek ustavljen.

3.3. KAZENSKO ZADEVE

Pri evidenci so upoštewane kazenske zadeve, ki so bile obravnavane v lanskem letu. V evidenci so še starejše zadeve, za katere pa sodišče že več kot eno leto ni razpisalo nobene obravnave, ravno tako pa razna obvestila in zaprosila, ki jih je sodišče dostavilo za posamezne primere. Pod to točko so zajeta predvsem kazniva dejanja tatvine, varnost javnega prometa, zatajitve in nevestno gospodarjenje. Sodišče je v rednem kazenskem postopku obravnavalo 13 zadev, od katerih sta v dveh primerih izrečeni delavcem denarni kazni, v enem primeru zapor pogojno za dobo 2 let, v treh primerih je postopek ustavljen, v dveh primerih teče še preiskovalni postopek, tri zadeve pa so še v teku, na glavni obravnavi ni bilo moč izreči kazni zaradi dodatnih dokazov.

3.4. PRAVDNE ZADEVE

Pod to skupino so zajeta vsa področja iz odškodninskih, plačilnih in drugih pravnih poslov za katere obveznosti niso bile poravnane. Nekatere zadeve smo rešili brez posredovanja sodnih organov, če to ni uspelo, smo vložili tožbo, kar je bilo v večini primerov. Sem spadajo tudi vsi spori iz kooperacijskega razmerja, katere rešuje Sodišče združenega dela. Zoper 28 kooperantov so bile vložene tožbe zaradi zahtevkov iz kooperacijske pogodbe. Zadeve so v teku, ker je drugostopenjsko sodišče odločbe po pritožbi razveljavilo in te zadeve rešuje počasi.

3.5. UPRAVNE ZADEVE

Na predlog drugih služb ali posamezne temeljne organizacije smo se vključili v reševanje posameznih upravnih zadev. Tu gre predvsem za razna dovoljenja, zaprosila, soglasja posameznih občinskih upravnih organov in inšpekcijskih služb. Za sklepanje pogodb o nakupu zemljišča za gradnjo farmskih objektov in s tem za nabavo vseh ustreznih potrdil in razgovorov s strankami, ter vpisov v zem-

ODSOTNOSTI Z DELA — IZKORIŠČENOST DELOVNEGA ČASA V LETU 1982

POSTAVKE — TOZD	Tovarna krmil	Perutninske farme	Mesna industrija	Commerce	Transservis	TOK Hajdina	Ptujska tiskarna	DSSS	DO skupaj
Fond ur, povprečno štev. zaposlenih x 184	148.186	450.900	1.089.093	484.360	385.901	66.103	168.331	254.307	3.047.181
Redni letni dopust ur	11.229	30.000	80.481	36.401	29.588	5.516	14.148	21.234	228.597
Izredni dopust všteti izobraževanje ob delu	445	621	1.866	603	704	104	504	676	5.523
Vojaške vaje — ur	296	88	2.494	508	201	—	—	202	3.789
Skupne boleznine — ur	5.197	16.403	64.262	25.163	10.153	1.408	8.996	7.490	139.072
Državni prazniki — ur	4.752	13.104	34.009	13.341	11.555	2.140	5.148	7.948	91.997
Porodniški dopust — ur	—	9.737	26.933	8.727	4.628	397	2.800	7.215	60.437
Odsotnost skupaj — ur	21.919	69.953	210.045	84.743	56.829	9.565	31.596	44.765	529.415
Izkoriščenost delovnega časa v %	85,49	84,49	80,72	82,51	85,28	85,54	81,40	82,40	82,63
Indeks 1982/81	104,10	103,00	100,30	100,60	99,28	99,80	99,90	100,70	100,71
Nadurno delo — ur	790	779	38.986	1.483	1.693	39	—	1.615	45.485
Indeks 1982/81	165,90	30,00	124,70	48,90	93,90	67,10	—	61,40	107,94
Delo po pogodbah — ur	115	296	112	923	—	—	—	418	1.770
Zastoj — čakanje na delo	—	—	12.236	—	—	—	—	—	12.236
Boleznine do 30 dni	3.609	13.534	46.722	15.580	8.378	736	4.432	3.039	96.030
%	2,23	3,00	4,28	3,21	2,17	1,11	2,63	1,19	3,15
Indeks 1982/81	75,00	104,60	101,60	102,20	87,50	50,90	78,05	74,40	96,04
Boleznine skupaj 1982	5.197	16.403	64.262	25.163	10.153	1.408	8.996	7.490	139.072
%	3,5	3,63	5,90	5,19	2,63	2,12	5,34	2,94	4,56
Indeks 1982/81	69,00	106,10	100,80	100,70	74,30	97,20	79,80	117,60	96,20

ljiško knjigo. Reševali smo tudi primere, ko je po letnem inventurnem popisu bilo več primerov manjka drobnega inventarja in v primerih vrnitve kreditov za individualno gradnjo.

Poleg tega je registrsko sodišče glede na naše vloge vpisalo naslednje spremembe:

— uskladitev vpisa z Zakonom o združenem delu za vse temeljne organizacije in DO,

— spremembo oseb, pooblaščenih za zastopanje pri delovni organizaciji, TOK Kooperaciji, TOZD Transservis in TOZD Mesna industrija,

— spremembe imena kot so:
TOZD Commerce — Trgovina na veliko
TOK Kooperacija
TOZD Transservis

— spremembo sedeža pri TOZD Transservis — Zagrebška c. 46
— spremembo dejavnosti pri TOZD Tovarna krmil in TOK Kooperacija

— konstituiranje TOZD Ptujška tiskarna.

3.6. DELOVNA RAZMERJA

Tu želim prikazati samo take spore, kjer so bili vloženi zahtevki za varstvo pravic pred sodiščem združenega dela. Od evidentiranih 7 zadev pred Sodiščem združenega dela je 6 delavcev vložilo zahtevek, v enem primeru pa TOZD. 5 delavcev je vložilo zahtevek za varstvo pravic zoper sklep disciplinske komisije in je sodišče v dveh primerih zahtevek delavca zavrnilo, v enem primeru je zahtevku ugodilo, dva primera še nista rešena. V primeru, ko je TOZD vložila zahtevek za vrnitev stroškov štipendiranja, je drugostopenjsko sodišče zahtevku ugodilo in je delavec dolžan povrniti škodo, vloženo je že rubež na njegov osebni dohodek.

3.7. DISCIPLINSKE ZADEVE

Skupna disciplinska komisija je do 31. 12. 1982 obravnavala 63 zadev na 10. sejah. Iz leta 1981 je ostalo 5 zadev nerešenih, na novo pa so direktorji TOZD in DSSS predlagali v obravnavo 58 zadev, v enem primeru se postopek ni uvedel.

Pripad pokaže sledeča tabela:

TO	opomin	Javni opomin	razp. n. dela	den. kazen	pre-n. DR pogoj.	pre-n. DR	ustav. post.	ner.	skupaj
Tovarna krmil									
Perut. farne	1				2	6	2		11
Mesna ind.	5	4	2	6	1+2	2	5		27
TOK		1					1		2
Transservis	3	3	1	6					13
Commerce					3	3			6
Ptujška tisk.					1				1
DSSS		1			2				3
Skupaj	9	9	3	12	11	11	8	0	63

Zoper sklep disciplinske komisije je deset delavcev vložilo zahtevek za varstvo pravic na delavski svet TOZD. V petih primerih je delavski svet potrdil sklep disciplinske komisije, v štirih primerih je vrnil disciplinski komisiji v ponovno obravnavo, v enem primeru pa je spremenil izrečni ukrep. Štirje delavci so vložili zahtevek za varstvo pravic na sodišče združenega dela, ki je v treh primerih potrdilo sklep disciplinske komisije in delavskega sveta.

Pregled posameznih zadev po pripadu za posamezne temeljne organizacije, delovno skupnost oz. delovno organizacijo po naših podatkih pokaže naslednja tabela:

TOZD	Gosp. prest.	Pre-krški	Kazon. zadeve	Pravno zadeve	Uprav. zadeve	Delov. razm.	Discipl. zadeve
Tovarna krmil				5			
Perutninske farne		1	4	1	3	1	11
Mesna industrija	4	3	2	4	2	1	27
TOK	1		3	40			2
Transservis		4	3	3	1	1	13
Commerce	5	3	1	15		3	6
Ptujška tiskarna						1	1
DSSS		1		5			3
Skupaj:	10	12	13	68	6	7	63

4. Interna kontrola

4.1. DELOVANJE INTERNE KONTROLE

Finačno materialno poslovanje smo vskladili z obračuni trimesečno, pa tudi pogosteje, opravljali pa še nenadna preverjanja.

Ugotovljenih je bilo vrsto pomanjkljivosti in nedoslednosti pri evidencah, neažurnosti, netočno zajemanje podatkov, odkritih je bilo nekaj primerov poslovne nemorale, dalje je bilo ugotovljeno nena- mensko koriščenje gradbenega materiala, ki so ga nekateri koope- ranti nabavili brez davka, niso ga pa vgradili v skladu z dogovori, intervenirali smo pri kooperantih katerih obračuni so kozali negativ- ne rezultate, sodelovali smo pri nadaljnjem razjasnjevanju odtujenih krme in piščancev na farmah itd.

Na temelju zapisanega je mogoče zaključiti, da bo potrebna še bolj sistematična kontrola v smislu odpravljanja napak, seveda pa bodo morali tudi v temeljnih organizacijah bolj dosledno izvajati kontrolno funkcijo.

5. Varstvo pri delu in varstvo pred požarom

5.1. VARSTVO PRI DELU

TOZD — DE imajo pooblaščen osebe na področju varstva pri delu. Pomanjkljivost je ta, da velika večina še nima ustreznega izpita za opravljanje nalog na področju varstva pri delu zraven svojega red- nega dela (program II).

DO Mesokombinat Perutnina Ptuj je v letu 1982 imela skupaj 85 nesreč pri delu od tega 10 nesreč izven dela (na poti). Skupaj je bilo izgubljenih 984 delovnih dni in izplačano 396.721,24 din za nado- mestilo osebnega dohodka.

Na področju varstva pri delu so TOZD — DE sprejele navodila za varno delo 1—16, v izdelavi je tretji komplet od 17—24.

V TOZD — DE se ne vodi predpisana evidenca katero zahtevajo ustrezni predpisi.

Za občasne preglede delovnih priprav in naprav v TOZD — DE se mora voditi zapisnik.

Seminarja o varstvu pri delu se je udeležilo 180 delavcev. Obno- vitev znanja za delavce na področju varstva pri delu se nadaljujejo.

POROČILO O NESREČAH ZA LETO 1982 ZA TOZD MESOKOMBINAT PERUTNINA PTUJ

TOZD	povpr. št. zap.	NESREČE				Nesreče na delu din	Nesreče izv. dela din
		na delu	izg. del. d.	izv. dela	izg. del. d.		
Mesna industrija	515	48	469	6	107	186.225,35	30.065,15
Commerce	220	7	84	2	52	34.313,84	22.715,40
Tovarna krmil	67	3	26	—	23	9.440,75	6.590,90
Perutninske farne	212	4	55	1	15	25.185,60	5.656,35
Ptujška tiskarna	78	1	1	—	—	534,00	—
TOK							
Hajdina	31	—	—	—	—	—	—
Transservis	178	11	114	1	26	59.507,30	13.309,40
DSSS	117	1	9	—	—	3.177,70	—
Skupaj za leto 1982	1418	75	758	10	226	318.384,54	78.337,20
Skupaj za leto 1981	1352	92	969	10	152	294.769,75	50.698,60

5.2. VARSTVO PRED POŽAROM

V DO Mesokombinat Perutnina Ptuj se velika pozornost posveča varstvu pred požarom. TOZD so opremljene s sredstvi za gašenje požara (ročnimi gasilskimi aparati, hidranti in opremo za hidrante). Seminarjev na področju varstva pred požarom se je udeležilo 180 delavcev. TOZD — DE so sprejeli ustrezna varnostna navodila za dela, katera se nanašajo na področje varstva pred požarom.

V TOZD — DE je treba narediti naslednje:

— pooblaščen osebe na področju varstva pri delu in varstva pred požarom poslati na seminarje v Maribor (morajo opraviti izpit po programu II). Moramo omeniti, da je od tega zakonskega predpisa že minilo 8 let in da je skrajni čas za ureditev tega vprašanja,

— večina delavcev kateri kurijo oz. delajo s kotli za centralno kurjavo (ročno ali avtomatsko) nimajo ustreznega izpita za to delo. Vsi poskusni da delavce na tečajih usposobimo za kurjače parnih kot- lov niso uspeli — posledice pa so lahko zelo velike,

— pri rednih kontrolnih pregledih je ugotovljeno, da je večina pomanjkljivosti zaradi neustreznega odnosa do varstva pred požarom in rednega vzdrževanja,

— redni pregledi delovnih priprav in naprav na tem področju kot so: peči za centralno gretje, butanske postaje in pod.

Na nivoju DO Mesokombinata Perutnina Ptuj imamo ogromno število ročnih gasilskih aparatov, hidrantov (podzemni — zidni) in opreme za hidrante. Predlog je, naj se v TOZD Transservis določi ali sprejme oseba katera bi delala samo na vzdrževanju gasilske opreme DO. Samo za redno vzdrževanje ročnih gasilskih aparatov v GD Ptuj je izplačano čez 120.000 din. Ugotovljene pomanjkljivosti na področju varstva pred požarom se morajo takoj odpravljati.

6. Stanovanjske zadeve in družbeni standard

6.1. STANOVANJSKE ZADEVE

Zahtevek za kredit za novogradnjo in adaptacije je vložilo 146 delavcev. Razpoložljiva sredstva v višini 5.000.000 din je bilo razdeljeno po prioritetni listi 123 delavcem, ostali pa niso izpolnjevali pogojev pravilnika o reševanju stanovanjskih potreb delavcev.

Po TOZD je bilo odobreno naslednje število kreditov: Tovarna krmil 7, Perutninske farne 27, Mesna industrija 42, Commerce 12, Transservis 19, TOK Hajdina 1 in DSSS 15.

Prosilcev za stanovanje je bilo 35 delavcev. Razpoložljivi fond stanovanj pa 12. Stanovanja so bila dodeljena po prioritetni listi v skladu s pravilnikom o reševanju stanovanjskih zadev delavcev. Predlog za dodelitve so potrdili vsi DS v TO in DSSS.

Prosilci za stanovanja so delavci iz TOZD: Tovarna krmil 1, Perutninske farne 5, Mesna industrija 10, Transservis 3, Commerce 3, OTK Hajdina 1 in DSSS 12.

Po prioritetni listi so bila stanovanja dodeljena delavcem iz TOZD: Perutninske farne 1 enoinpolsobno, Mesna industrija 6 in to 1 dvoinpolsobno, 4 dvosobna, 1 enoinpolsobno, Transservis 1 trosobno, Commerce 2 in to 1 dvosobno in 1 enosobno, DSSS 3 in to 1 dvosobno, 1 enoinpolsobno in garsonjera.

6.2. ODDIH IN LETOVANJE DELAVCEV

DO Mesokombinat Perutnina je v letu 1982 razpolagala s počitniškimi kapacitetami na otoku Cresu, v Termah Čatež, Fiesi, Medulinu, Umagu, Vodica in Zadru. To je skupaj 118 ležišč, kar je za 9 ležišč več kot v letu 1981. Od tega števila je imela 104 lastna ležišča, 14 ležišč pa najetih prek Turističnega društva Vodice.

Od 268 prijavljenih delavcev za letovanje, je letovalo 212 delavcev ali 79 %, oz. 222, če upoštevamo še tiste delavce, ki so letovali skupno s svojimi sodelavci. V kolikor bi izpopolnili vse razpoložljive počitniške kapacitete, bi lahko letovalo še 44 delavcev, vendar jih ni bilo mogoče razporediti z ozirom na čas in kraj letovanja ali so letovanje odpovedali zaradi drugih razlogov.

Iz posameznih temeljnih organizacij in DSSS je letovalo naslednje število delavcev:

	Prij. za letov.	štev.	%	Cres	Čatež	Fiesa	Medulin	Umag	Vodice	Zadr
Tovarna krmil	21	14	66,6	4	—	1	3	4	2	—
Perutninske farne	34	28	82,3	6	5	4	4	4	4	1
Mesna industrija	59	42	71,1	9	3	4	13	6	3	4
TOK	8	7	87,5	4	1	—	1	—	1	—
Transservis	38	32	84,2	8	1	4	6	8	5	—
Commerce	57	49	85,9	7	2	2	2	10	10	16
Ptujska tiskarna	13	7	53,8	1	1	1	—	4	—	—
DSSS	38	29	76,3	12	1	3	2	5	4	2

Pripomniti je potrebno, da je iz DSSS letovalo 9 delavcev izven sezone to je junija in septembra, ko so bile kapacitete le delno zasedene.

6.3. ŠPORT IN REKREACIJA

Na področju športa in rekreacije je sodelovalo 255 delavcev od tega 50 žensk v okviru tekmovanja ob 11. dnevu perutninarjev.

Na vsakoletnem športnem srečanju sorodnih DO PODRAVKE, KOKE, PERUTNINE v Koprivnici smo zasedli II. mesto v skupni razvrstitvi. Športniki DO so sodelovali tudi v delavsko športnih igrah občine Ptuj in zasedli v skupni razvrstitvi pri ženskah in pri moških drugo mesto.

V občinskem merilu je uspešno nastopala namiznoteniška ekipa, ki je zasedla 1. mesto.

Na II. perutninskem veleslalomu na Kopah je sodelovalo okrog 40 smučarjev.

Od ostalih športnih disciplin omenjamo še kolesarjenje posameznikov in šoferski nogometni turnir z udeležbo ekip iz TOZD.

7. SLO in družbena samozaščita

7.1. AKTIVNOSTI NA PODROČJU SLO IN DRUŽBENE SAMOZAŠČITE

Naš obrambni sistem temelji na zasnovi SLO in izhaja iz stališča, da so vsi dejavniki družbe tudi nosilci obrambnih priprav. Obrambne

priloge pa morajo biti sestavni del vsakodnevnih aktivnosti. Zlasti imajo pomembno vlogo v sistemu SLO in družbene samozaščite TOZD kot nosilci proizvodnje in storitev. Vsled tega morajo vse TOZD že v minu določiti svojo organiziranost v vojni, opredeliti pravice in dolžnosti posameznih organov, sprejeti načrte proizvodnje, načrte za obrambo in načrte delovanja CZ.

V preteklem letu smo v vseh TOZD imenovali Komiteje za SLO in družbeno samozaščito, v DSSS pa Odbor za SLO in družbeno samozaščito. Za vse člane komitejev in odbora smo organizirali enodnevnih seminar, na katerem smo člane komitejev in odbora podrobno seznanili z njihovimi nalogami, posebej pa še z vsebino in izdelavo obrambnih načrtov. Pripravili smo tudi osnutek Samoupravnega sporazuma o SLO in družbeni samozaščiti, ki je sedaj v obravnavi. V Samoupravnem sporazumu o SLO in družbeni samozaščiti so opredeljena vsa področja, od pravic in dolžnosti delovnih ljudi, vodilnih delavcev, Komitejev za SLO in družbeno samozaščito, do CZ, NZ in družbene samozaščite. V samoupravnem sporazumu so zajete vse novitete, ki sta jih prinesla novi zakon o SLO in novi republiški zakon o SLO in družbeni samozaščiti.

V preteklem letu smo tudi kadrovsko okrepili enote in štabe CZ. Večje število naših pripadnikov CZ je opravilo tečaje za prvo medicinsko pomoč. Za vse pripadnike CZ smo nabavili manjkajočo osebno in zaščitno opremo in sredstva. Izvedli smo tudi tajno mobilizacijsko vajo. Udeležba na vaji je bila kljub ugodni uri zelo dobra, saj se od vseh pripadnikov CZ vaje iz neupravičenih razlogov ni udeležilo 12 pripadnikov CZ, katere smo predlagali v postopek. Tekom celega leta so se pripadniki naših enot in štabov CZ udeleževali vseh vaj in tekmovanj katera so bila organizirana. V bodoče bomo morali naše enote in štabe CZ še bolj usposobiti in kadrovsko okrepiti, da bodo kos vsem nalogam.

Ena od glavnih nalog v bodoče pa bo, še bolj približati SLO in družbeno samozaščito vsem delovnim ljudem, to se pravi pristopiti k bolj organiziranemu podružbljanju SLO in družbene samozaščite, pri tem pa bodo morali velik delež doprinesti zlasti še komiteji za SLO in družbeno samozaščito.

8. Informativna dejavnost

8.1. INFORMIRANJE IN OBVEŠČANJE DELAVCEV

Neposredno informiranje in obveščanje o poslovnih in drugih zadevah je bilo realizirano na zborih delovnih ljudi, raznih sestankih, sejah in konferencah.

Gradiva ob zaključnem in periodičnih obračunih so bila vedno pripravljena v vsem razumljivi obliki in pravočasno, za temeljite razprave pred odločanjem o sprejemu le-teh. Posredno informiranje in obveščanje je potekalo preko glasila Ptujski perutninar, obvestil, okrožnic in oglasnih omaric. Izjemoma preko razglasnih postaj (ozvočenja).

8.2. IZDAJA INTERNEGA GLASILA

V letu 1982 je izšlo 6 enojnih in 3 dvojne številke Ptujskega perutninarja. Z glasilom je izšlo pet prilog, s katerimi so bili dani v javno obravnavo osnutki ali predlogi novih ali dopolnitve obstoječih samoupravnih aktiv. Kot priloga je izšel tudi koledar za leto 1983.

Zameriti gre le to, da nikakor ne uspemo dobiti dovolj prispevkov iz posameznih TOZD, zato delovna prizadevanja teh niso dovolj poznana vsem delavcem. Tudi glasilo bi bilo z boljšim sodelovanjem vseh bogatejše.

Pomembno pa je povedati, da je na osnutke ali predloge bilo danih več pripomb od posameznih delavcev kar dokazuje, da so delavci začeli redno spremljati tudi informiranje te vrste, kar prej ni bil primer. To dejstvo vsekakor potrjuje novo kvaliteto na področju informiranja.

II. Uresničevanje načrta fizičnega obsega proizvodnje in proizvodnih normativov, produktivnosti investicij

1. Splošno za delovno organizacijo

Načrt proizvodnje in storitev je predvideval minimalno rasti za leto 1982. V planu smo se odločili za nadaljevanje intenzivne proizvodnje. Izredne težave pri zagotavljanju deviz, zaradi padanja cen perutninskemu mesu na mednarodnem tržišču, naraščanje konkurenčnosti, devalvacije in nepredvidljivega padca participacije na devizah od izvoženega blaga nas je prisilila, da smo med letom nekoliko ekstenzivirali krmlilo v verziji broilerjev. Podaljšali smo planirano vzrejo, dosežena je bila nekoliko nižja teža in s tem manjše količine. S takšnim posegom smo se v živi proizvodnji želeli maksimalno prilagoditi obstoječi situaciji tako glede fizioloških sposobnosti jat, kakor tudi glede možnosti nabave repromaterialov iz uvoza.

Ob koncu leta ugotovljamo, da kljub močnim prizadevanjem v celoti nismo uresničili načrtovanih nalog v proizvodnji. Na to je vplivalo več činiteljev katere bo potrebno podrobneje analizirati. V reševanju proizvodne problematike — zlasti proti koncu prvega polletja — smo na osnovi lastnega znanja in ob intenzivnejšem sodelovanju z nekaterimi zunanjimi inštituci-

jami prišli do pomembnih novih spoznanj, predvsem v pogledu obvladovanja vse zahtevnejše zdravstvene problematike, ki je v veliki meri povezana z rejo treh generacij žive perutnine. Največje negativno odstopanje je v kooperacijski vzreji kjer ni bil dosežen plan vhlvitve, še manj pa plan vzreje žive teže. Kljub enaki povprečni dolžini vzreje kot v letu 1981 t. j. 46,9 dni, je bila dosežena za 11 dkg nižja povprečna teža v Kooperaciji, kjer je skupaj z manjšo vhlvitvijo povzročilo izpad planirane proizvodnje za 2.958 ton žive teže oz. 2.100 ton perutninskega mesa. Takšno odstopanje je imelo za posledico, da ni bil realiziran plan proizvodnje krmil, delno v valilnici, nadalje perutninske klavnice in seveda prodaje.

Razloge za takšno stanje pa moramo iskati tudi izven TOK, saj je bila zaradi znane problematike načeta cela proizvodna veriga in so bili narušeni odnosi s kooperanti.

Ob primerjanju realiziranih količin s planskimi, je potrebno upoštevati tudi dejstvo, da ob prej omenjenih spremembah tehnologije nismo izvedli rebalansa plana.

Nasprotno kot prejšnja leta pa lahko ugotovimo, da je planirana sprememba tehnologije — ena starostna skupina od meseca maja na farmi Breg povzročila izboljšanje proizvodnih rezultatov, saj se je povprečna teža v primerjavi s prejšnjim letom celo povečala za 4 dkg in je v povprečju višja od kooperacijske ravno tako za 4 dkg (v farmi 1,68 kg, v kooperaciji pa 1,64 kg). Vsekakor so na farmi Breg dokazali, da je možno s provinci Hubbard in z našo vzrejo plemenskega materiala dosežati v vzreji boljše rezultate.

Zaskrbljujoča je stagnacija v proizvodnih normativih v vzreji staršev, ki se nadaljuje. Ponekod se normativi celo slabšajo, zlasti je to pri vzreji kokoši, kjer je od vseh osmih zaključeni skupin pogin višji od planiranega v povprečju za 67 % (plan 8 %, dosežen 13,4 %), ravno tako je nesnost oziroma izplen valilnih jajc nižja od planirane. Obstaja upravičena bojazen, da je ta problematika do neke mere v korekciji s splošnim stanjem žive faze proizvodnje in ji bo potrebno vsekakor posvetiti več pozornosti.

Pri vzreji starih staršev dosegamo ugodnejše rezultate od planiranih zlasti v nesnosti in valilnosti.

Proizvodnja perutninskih izdelkov je večja od planirane za 13 % in večja od prejšnjega leta za 18,8 %. Približujemo se 3.000 tonam, kar že predstavlja pomembno proizvodnjo in bomo morali posvečati bodočemu razvoju še večjo pozornost. Iz leta v leto se kaže vedno bolj pravilna usmeritev v specializacijo in v serijsko proizvodnjo, z malim asortimanom, ker imamo lastno surovino!

Veliki naporji so bili vloženi, da smo izvozili 8.500 ton perutninskega mesa! Smatramo, da je to naš najpomembnejši dosežek v letu 1982, pomemben za celotno našo DO. Pomemben je tudi za našo perspektivo in razvoj, ker smo s tem dokazali, da je perutninarstvo vitalna gospodarska dejavnost, sposobna živeti z dobrim delom ter zalaganjem tudi v izredno težkih in kompliciranih časih, kot je bilo leto 1982.

V celotni DO je bil dosežen plan proizvodnje in storitev z indeksom 96,1 %, planirana storilnost pa z 99,1 %. Obseg proizvodnje in storitev je nižji za 2,2 % napram letu 1981, storilnost pa za 0,3 %.

V tekočem letu bo potrebno vložiti vse sile za realizacijo zastavljenih planskih ciljev, v pogledu stabilizacijskih prizadevanj pa poskati še preostale notranje rezerve!

2. Realizacija plana fizičnega obsega proizvodnje v letu 1982

Proizvodnja krmil je v primerjavi s preteklim letom manjša za 1.782 ton. Plan proizvodnje krmil ni realiziran za 2 %. Plan premiksov je realiziran z indeksom 115. Za 10,2 % je proizvodnja premiksov večja od leta 1981.

Proizvodnja jajc starih staršev v letu 1982 je za 17 % večja od leta 1981, pri tem se je proizvodnja valilnih jajc povečala za 14 %. Plan proizvodnje jajc starih staršev je presežen za 2 %, plan proizvodnje valilnih jajc pa za 8 %.

Proizvodnja staršev (jarčk in petelinov) je za 45 % večja od leta 1981. Planirana proizvodnja staršev ni realizirana za 19 %. Prodaja staršev je za 3 % manjša kot leta 1981, plan je realiziran z indeksom 55.

Proizvodnja jajc staršev se je v primerjavi z letom 1981 zmanjšala za 16 %. Skupine ne dosegajo planiranih normativov nesnosti. Realiziran ni plan proizvodnje jajc in plan proizvodnje valilnih jajc. Prodano je bilo za 45 % manj valilnih jajc kot leto poprej. Plan prodaje je izpolnjen. Realiziran pa ni plan izvoza valilnih jajc, saj je indeks izvoza samo 24 v primerjavi z letom 1981.

Proizvodnja DSP BRO je za 9 % manjša kot leta 1981. Za 8 % pa ni realiziran plan proizvodnje DSP BRO. Domača prodaja je manjša za 27 % v primerjavi z letom 1981. Plan ni realiziran. Indeks prodaje DSP BRO je 61 %.

Plan vhlvitev in vzreje v farmi brojlerjev je realiziran. Oddano je bilo za 6 % več pri komadih oz. za 4,5 % več pri kg. V primerjavi z letom 1981 je sicer proizvodnja manjša, vendar je to vpliv dinamike vhlvljenja.

V TOK plan vhlvitev ni realiziran. Vzrejeno je bilo za 2,8 % več kom kot leta 1981. Plan vzreje ni realiziran tako v kom kot tudi v kg. Odstopanje od plana je veliko. To je posledica tako povečanega pogina do meseca oktobra 1982 kot tudi manjših vhlvitev ter doseženih nižjih povprečnih tež.

Plan proizvodnje perutninskega mesa ni realiziran. Dosežena proizvodnja je za 6,4 % nižja od plana. V primerjavi z letom 1981 se je proizvodnja perutninskega mesa zmanjšala za 1,6 %. Zaklano pa je bilo za 2,4 % več komadov kot leta 1981.

Za 13,4 % je bila proizvodnja perutninskih klobasnih izdelkov večja od plana. V primerjavi z letom 1981 je proizvodnja perutninskih klobasnih izdelkov večja za 446 ton oziroma 19 %.

V delovni enoti transport je bilo opravljeno za 10,4 % oz. za 387.000 km manj prevozov kot v letu 1981. Plan prevoženih km ni realiziran. Zmanjšanje števila prevoženih km je posledica večjega izvoza perutninskega mesa ter manjših vzrejnih količin brojlerjev.

Podatki v primerjavi TOZD Commerce kažejo, da je v letu 1982 prodaja za 27 % večja od leta 1981 oz., da je plan prodaje presežen za 11 %. Zgornje podatke je potrebno korigirati. Po opravljeni korekturi ugotovimo, da plan prodaje ni v celoti realiziran, skupna prodaja pa je tudi nekaj manjša kot leta 1981.

3. Realizacija proizvodnih normativov

V vzreji staršev ne ugotavljamo večjih odstopanj od plana, izjema je samo poraba krme. V nesnosti ne dosegamo planiranih normativov in planiranega izplena valilnih jajc. Porastel pa je tudi pogin.

V DE Valilnica se povečuje število izločenih jajc pred vlaganjem, planirani procent izvalitve je realiziran.

V farmi brojlerjev so tudi v tem četrtletju doseženi zelo ugodni rezultati. V drugi polovici leta je bila dosežena povprečna teža 1,74 kg, povprečni pogin 5,7 % in poraba krme 2,23 kg, kar kaže na to, da je zdravstvena problematika sanirana. Doseženi rezultati so najugodnejši v zadnjih treh letih.

V vzreji starih staršev pri zaključeni skupinah ni odstopanj od planiranih normativov. V nesnosti se je povečala odbira ter pogin. Nesnost pri moški liniji še vedno odstopa od planiranega normativa, dočim pri ženski liniji odstopanj ni.

Doseženi procent izvalitve od prevzetih valilnih jajc starih staršev je pri moški liniji za 12 % večji od planiranega normativa, pri ženski liniji pa za 4 %. Planiranega razmerja 47 : 53 ne dosegamo, saj je doseženo razmerje le 39,2 : 60,8.

Povprečno število vzrejnih dni v TOK je enako kot leta 1981. Dosežena povprečna teža je nižja od planirane. Pogin je do meseca oktobra večji od plana, v mesecu novembru in decembru pa je pogin nižji od plana.

Izplen piščančjega mesa se je povečal za 0,69 %, planiran izplen je presežen za 0,41 %. Tudi izplen kokošjega mesa je večji kot v letu 1981 ter večji od planiranega normativa za leto 1982. Realiziran izplen PO moke je za 0,59 % višji od leta 1981, vendar nižji od planiranega izplena za leto 1982.

4. Produktivnost dela

Produktivnost dela je v primerjavi s planom samo 99,1. Realizirana proizvodnja je za 3,9 % manjša od plana. Realizirana proizvodnja je v primerjavi z letom 1981 za 2,3 % manjša, produktivnost pa je manjša za 3,3 %.

5. Investicijska dejavnost

V letu 1982 so opravljena naslednja dela:

— V Tovarni krmil so dokončana dela na sanaciji silosa po požaru v vrednosti 11.882.834,00 din.

— v zaključni fazi so dela na izdobi in montaži aspiracijske opreme

— izvršene so biološke raziskave tal in določena lokacija objekta za širitev žitnih silosov. V izdelavi je lokacijska in projektna dokumentacija.

— Za valilnico DSP ob Zagrebški cesti je bilo odkupljeno zemljišče, izdelana lokacijska in projektna dokumentacija.

— Za valilnico plemenskih piščancev v Hajdini je bila izvršena lokacijska razprava ter pridobljena nekatera soglasja. Na podlagi različnih razprav in študijev tehnoloških služb se je temeljna organizacija odločila za lokacijo objekta valilnice plemenskih piščancev v Markovcih. Opravljena je predlokacijska razprava, v izdelavi je lokacijska in projektna dokumentacija. V teku so razgovori za pridobitev zemljišč.

— Na farmi Starošinci je zgrajen objekt za postavitev agregata. Izdelane so grede za 5 objektov v vrednosti 6.830.080 din. Postavljena je kolesarnica v vrednosti 94.199 din.

— Na farmi Sela in Kidričevo sta vgrajeni dve cisterni kapacitete po 50 m³ in narejeni dve črpaliki, v vrednosti 2.614.830 din. Narejen je plato za jeklenke v vrednosti 349.526 din.

— Na farmi Sela je zaradi znižanja podtalnice narejen nov vodnjak s črpalščem v vrednosti 2.095.446 din. Narejene so grede za 3 objekte v Selah in za 3 objekte v Kidričevem v vrednosti 7.450.080 din.

— V zaključni fazi so dela na ureditvi prostora za razkuževanje jajc v valilnici v predračunski vrednosti 2.316.919 din.

— Širitev zmogljivosti proizvodnje valilnih jajc — skladno s srednjeročnim razvojnim programom smo v letu 1982 pristopili k intenzivnemu iskanju in preučevanju novih lokacij za gradnjo farm za proizvodnjo valilnih jajc. Ogleđanih je bilo okrog 36 lokacij. Ugotovili smo, da idealnih lokacij ni za naše potrebe.

Na podlagi večkratnih sestankov na izvršnem svetu SO Ptuj, Komiteju za urbanizem in drugih službah smo pritegnili k sodelovanju še Kmetijski kombinat Ptuj in GG Maribor — TOZD Gozdarstvo Ptuj.KK Ptuj nam je ponudil zelo malo primernih zemljišč za graditev objektov. Medtem ko nam je GG Maribor — TOZD Gozdarstvo Ptuj ponudil območja, ki so zasejana s topolovimi nasadi, ki pa zaradi izkopanih kanalov za elektrarne slabo uspevajo. Iz teh lokacij smo se odločili za gradnjo objektov starih staršev na lokaciji v Stojncih, Mali vasi, Forminu, Markovcih, Župečji vasi in Ravnem polju. Za te lokacije so bile izvršene predlokacijske razprave. Za vse lokacije so dana pozitivna soglasja od strani inšpekcijskih in drugih služb. V izdelavi je projektna in lokacijska dokumentacija. V teku je postopek za pridobitev vseh potrebnih zemljišč.

V letu 1982 so bila naslednja vlaganja v gradnjo hlevov pri kooperantih.

Na začetku leta 1982 je bilo v gradnji 16 objektov, tekom leta se je pričela gradnja še 6 objektov, tako da je bilo v letu 1982 v gradnji skupaj 22 objektov. V proizvodnjo je bilo med letom dano 9 objektov, v gradnji pa je ostalo še 13 objektov. Skupno je bilo za kreditiranje kooperantov v letu 1982 porabljeno 13.622.317 din.

— V TOZD Mesna industrija je bila zgrajena mostna tehtnica v vrednosti din 3,192.654. Urejena je linija za pranje in sušenje povratne embalaže v vrednosti 3,054.642 din. Izvršena so gradbena dela kompresorske postaje za koprimirani zrak in izdobljena dva kompresorja v vrednosti din 2,760.000 din. Izdobljen je parni kotel steamblock v vrednosti 6,822.718 din. Sklenjena je pogodba za destruktor v vrednosti 6,052.300. V izdelavi je projektna dokumentacija za predelavo odpadkov v vrednosti din 2,282.950. Izdelana je linija in nabavljena oprema za sortiranje in hlajenje piščancev v vrednosti din 1,917.616. Sklenjene so tri pogodbe za izdoblavo različne hladilne opreme

v vrednosti 12,454.491 din. V gradnji so delavnice za vzdrževalna dela perutninske klavnice v vrednosti 1,290.670. V teku so sanacijska investicijsko vzdrževalna dela živinske klavnice v predračunski vrednosti 18,530.118 din. V izdelavi je projektna dokumentacija za kotlaro na plin za perutninsko klavnico v vrednosti 1,259.914.

— Za temeljne organizacije je bila nabavljena tehnološka in druga oprema v skupni vrednosti 13,876.386 din.

— Iz sklada sredstev skupne porabe je bila v letu 1982 nabavljena različna oprema in izvršena nekatera dela v počitniški hiši Zadar v skupni vrednosti 742.596 din.

III. Komercialno poslovanje

1. Nabava

Z ozirom na težave, s kakršnimi smo se spoprijemali čez vso leto 1982, smo lahko na koncu poslovnega leta na splošnem zadovoljni. Ob vse splošnem pomanjkanju surovin in reprodukcijskih materialov nam je v sodelovanju s proizvodnjo uspelo sprotno reševati probleme, da je proizvodnja tekla nemoteno.

1.1. Surovine za krmila

Že v začetku poslovnega leta je bila zelo kritična oskrba s koruzo. Zaloge pri nas so bile minimalne, družbeni sektor pa ni razpolagal s tržnimi viški umetno suhe koruze. Moralo se je čakati na naravno suho koruzo od privatnega sektorja. Družbeno dogovorjena cena je bila nižja od dosežene v preteklem letu, zato ni bilo pričakovati večje ponudbe v mesecu maju in juniju. Delni izpad smo nadomestili s prevzemom cca 9.000 ton koruze iz uvoza in nakup cca 5.000 ton v sodelovanju s Pinusom Rače. Računali smo na naslednje sodelovanje s Pokrajinskimi rezervami, katerim smo tudi dobavili določene količine perutninskega mesa, vendar tudi te niso izpolnile svojih pogodbenih obvez.

Zaradi vsesplošnega pomanjkanja koruze se je AP Vojvodina v začetku meseca avgusta samovoljno odločila za višje odkupne cene od privatnega sektorja. Takrat smo pristopili k večjemu odkupu in zadostili potrebe do konca poslovnega leta z naravno suho koruzo.

Novo proizvodnje umetno suhe koruze letnika 1982 smo odkupili cca 25.000 ton pod ugodnejšimi pogoji. Ta bo zadostovala našim potrebam do meseca maja.

V letu 1982 je TOZD Tovarna krmil prevzela cca 68.000 ton koruze, odkup pa smo izvršili v višini 85.000 ton.

Veliko naporov je bilo vloženih tudi pri nabavi ostalih surovin in komponent kot so ječmen, lucerna, dikalcij, mast in mesna moka. Nekatero nabavo smo morali kompenzirati z mesom, kar bo tudi potrebno v bodoče. Potrebno bo nadaljevati v širšem obsegu s trajnejšim sodelovanjem — sovlaganjem, saj se je dosedanje kvaliteto obrestovalo.

1.2. Meso, polizdelki in embalaža

Ob slabi ponudbi živine in mesa smo s težavo zadostili potrebam proizvodnje mesnih izdelkov z mesom in polizdelki. Radi pomanjkanja govejega mesa so čez vse leto cene pretirano naraščale. Po rekonstrukciji živinske klavnice bomo morali več pozornosti posvetiti lastnim potrebam v proizvodnji, kot pa vršitvi uslug drugim.

Pomemben odstotek stroškov predstavljajo umetni ovitki za proizvodnjo klobas. Ti so izključno iz uvoza, zato so nas spremljale težave v nabavi čez vse leto.

Nabavo ostale embalaže, kot so vrečke in kartonska embalaža za Mesno industrijo, smo tekom celega leta zadovoljivo reševali.

1.3. Energija

Z energijo kljub pomanjkanju nismo imeli večjih težav. Pravočasne nabave kurilnega olja in petrolina tekom leta so nam omogočile normalno porabo, pa tudi štednja je bila uvedena na vseh področjih porabe goriva.

Potrebno bi bilo po TOZD-ih vgraditi nekaj večjih cistern, ki bi omogočile zaloge goriva vsaj za mesec dni, predvsem na tovarni krmil, za potrebe porabe petrolina pa vgraditi cisterne na farmi Trnovec, Starošinci in Breg.

Plin smo kljub pomanjkanju dobivali redno tako, da tudi na tem področju nismo imeli večjih težav.

2. Prodaja

2.1. Prodaja perutninskega mesa

Realizacija prodaje perutninskega mesa je na domačem trgu v letu 1982 v primerjavi z letom 1981 močno nazadovala saj je bila prilagojena razpoložljivim količinam v odvisnosti od izvoza. Na domačem tržišču smo prodali le 15.943,5 ton, kar je 77 % prodaje v letu poprej. Izvozili smo 8.523 ton piščančjega mesa kar je 42 % povečanje izvoznih količin. Povečane količine izvoza je bil dosežen s 121,7 %, delež izvoza pa znaša že 34,8 % domačem trgu, kar je bilo močnejše prisotno v drugi polovici leta, saj izvoz v prvem polletju ni bil tako intenziven. Plan izvoza je bil dosežen s 121,7 %, delež izvoza pa znaša že 34,8 %

celotne prodaje. Načrtovano prodajo smo dosegli le z 89,9 % ker se je vsled povečanih količin izvoza na domačem trgu pomanjkanja še povečalo. Vsled tega so tudi deleži za posamezne republike občutno manjši v primerjavi z lanskim letom.

Če primerjamo deleže prodaje preteklega leta z letom 1981 ugotovimo, da so se deleži zmanjšali na vseh področjih približno enako.

Pri prodaji smo prvenstveno upoštevali maloprodajne cene po posameznih področjih, relacije in tista področja, ki so priznavale na prodane količine kompenzacijo. Prav tako smo morali upoštevati pri prodaji perutninskega mesa tista področja, ki prodajajo večje količine mesnih izdelkov in zato zahtevajo razumljivo tudi več perutninskega mesa. V boljšem položaju pa so bila tista področja, ki so lahko prodala večje količine kosane perutnine, ker se pri tej vrsti blaga doseže višja povprečna cena.

Zaradi neenakomerne dinamike izvoza smo bili prisiljeni nekatera področja precej zanemariti oz. občasno celo opuščati. To občasno našo neprisotnost pa s pridom izkorišča konkurenca, ki izvažajo občutno manjše količine ali sploh ne, ter nas na ta način izrinja s tržišča. Vsled tega je željeno, da se v bodoče po možnosti izvažajo v enakomernih količinah skozi vse leto, da bi na ta način lahko zadržali najinteresannejša področja, ki so nam zaradi že navedenih ugodnosti najbolj zanimiva.

2.2. Prodaja mesnih izdelkov

V preteklem letu smo prodali 3.054.902 kg mesnih izdelkov in s tem presegli načrt za 22,19 % oz. smo prodali 364.694 kg več kot v letu 1981. V navedenem podatku je zajeta celotna prodaja mesnih izdelkov lastne proizvodnje in precejšnji del trgovskega blaga. Pri lastni proizvodnji beležimo porast za 389.227 kg ali 16,26 %. Poglavitni razlog za tako povečanje mesnih izdelkov je predvsem razširitev tržišča na področja kjer smo lahko na prodajo perutninskega blaga vključevali tudi izdelke.

Zaskrbnjujoče pa je dejstvo, da nam upada prodaja lastnih izdelkov v celotni Sloveniji in to preko potniške službe, lastne maloprodaje in prodajnega skladišča v Ljubljani. Vzrok za tako stanje v Sloveniji je predvsem velik pritisk ostalih proizvajalcev s posebno in pariško klobaso, ki sta za celih 40,79 din cenejši od naših salam poli in koko, sta pa v isti ravni kvalitete.

Iz naslednje tabele je razvidna prodaja po posameznih področjih:

	Real. 82	Indeks	Plan 82	% real. plana	Delež
Beograd	1.448.913	107	1.000	144,8	47,4
Ljubljana	148.678	61	320	46,4	4,9
Zagreb	119.973	160	100	119,9	3,9
Banja Luka	165.796	110	100	165,7	5,4
Tuzla	63.410	142	50	126,8	2,1
Sarajevo	112.407	107	90	124,8	3,7
Zmajevac Z.	155.494	161	90	172,7	5,1
Centroprom BG	302.209				9,9
Potniška prod.	390.830	89	500	78,1	12,8
Maloprodaja Ptuj					
Maribor	140.562	90	220	63,8	4,6
Ostali	6.630	36			0,2

Kot je razvidno iz tabele je največja prodaja v skladišču Beograd, velik porast pa beležimo pri Centropromu Beograd, Zmajevcu Zenici, ki je povečal prodajo celo za 61 %, nato še v Tuzli in BanjaLuki. Preko navedenih kupcev plasiramo daleč največje količine polija in koka, ki so za nas iz proizvodnega in ekonomskega vidika najbolj interesantne. Zraven izdelkov lastne proizvodnje smo še prodali cca 270.000 kg izdelkov trgovskega blaga kot dopolnitev asortimana predvsem preko lastne prodaje in potniške službe.

2.3. Prodaja valilnih jajc, brojlarskih DSP in DSP staršev

Že leta spremljajoče težave pri prodaji repromateriala nam tudi v lanskem letu niso prizanašale. Problemi so v glavnem objektivnega značaja, zato ni mogoče v večji meri vplivati na

njihove odstranitve. Valilnih jajc smo prodali v preteklem letu skupaj 3.465.720 kom in s tem presegli poslovni načrt za 4,50 %, prodajo v letu 1981 pa za 30,8 %, kar izgleda na prvi pogled ugodno, vendar pa je na račun tega rezultata zelo upadla prodaja DSP. Enodnevnih piščancev smo prodali 2.041.391 kom in planske naloge dsegli s samo 63,40 %, prodajo iz leta 1981 pa s 73,95 %. Glavni vzrok za tak rezultat je bilo pomanjkanje valilnih jajc in s tem enodnevnih piščancev v začetku leta, ki jih v poznejših mesecih kljub viškom jajc ni bilo mogoče več nadoknaditi. Enodnevnih piščancev staršev smo prodali 241.418 kom in presegli realizacijo iz leta 1981 za 9 %. Kljub temu pa smo planske naloge dosegli le s 54,25 %. Tu je glavni problem proizvodna dinamika, ki v večji meri ne ustreza kupcem tega materiala. Večina kupcev, ki šele uvajajo perutninsko proizvodnjo želijo glavne količine od marca do julija v poznejših mesecih pa je zelo malo interesa ali skoraj nič.

Ce želimo v bodoče prodajo repromateriala povečati, oziroma celotno proizvodnjo namensko prodati, je nujna dolgoročna usmeritev, ker je na dosežani način občasne prodaje nemogoče doseči ugodnejše rezultate.

Posebno problematična je prodaja enodnevnih staršev, ker nemoremo sklepati pogodb zaradi rezervacije določenih količin za izvoz. Zaradi tega je prodaja občasna in večkrat tik ob sami izvalitvi.

2.4. Prodaja konzumnih jajc

Od planiranih 4.005.000 kom konzumnih jajc v letu 1982 smo od farm prejeli 3.512.660 kom konzumnih jajc in 1.279.980 kom valilnih jajc danih v konzum. Večino valilnih jajc smo prejeli v poletnih mesecih. Pripomniti moramo, da ta jajca niso sveža in smo zaradi tega imeli na tržišču velike težave s prodajo in veliko reklamacij.

Vsa naša skladišča imajo sklenjene pogodbe z različnimi proizvajalci konzumnih jajc. Farme nas zasujejo z valilnimi jajci v poletnih mesecih in obvestijo le dan ali dva pred dobavami; tako, da nemoremo pravočasno obvestiti skladišč o večjih količinah jajc, da v tistem času ne bi nabavili jajc od tujih dobaviteljev.

2.5. Problematika odkupa divjačine

Lovna sezona, ki je za nami je bila v mnogočem podobna tisti iz preteklega leta. Nespremenjena cena vseh vrst divjačine, ki je trajala od 20. junija 1980 je vplivala na povečanje prodaje članstvu LD in gostinstvu. Meso divjačine je bilo relativno najcenejše v primerjavi z ostalimi vrstami mesa. Nadalje so se do konca sezone zvrstili še dve podražitvi; prva 1. 9. 1982 in druga 1. 12. 1982 zaradi devalvacije dinarja. Drugo povečanje cene praktično ni imelo učinka na povečan obseg odkupa kljub dejstvu, da je december med najmočnejšimi meseci po koločini odkupa. Občuten je bil vpliv odkupovalca Agrotehnike Grude, TOZD Lovec, ki je izkoriščal svoj položaj glede nabave in prodaje lovske municije in ostalega lovskega pribora. Beležili smo primere, da lovci »naših« družin niso mogli kupiti municije samo zato ker prodajajo divjačino »Perutnini«. Nabava v tujini je omejena z uvedbo depozita. Pri nudenju pogojev je bilo čutiti velike pritiske na družine po sklepanju SaS o združevanju deviznih sredstev za potrebe lovstva. Vse to je bilo pogoj zaradi katerega so začele družine iskati ugodnejšega odkupovalca.

Kljub temu, da smo postavili nekaj hladilnih omar pri družinah ni bilo čutiti večjega vpliva na povečanje odkupa kajti konkurenca je postavljala poleg naših omar svoje in vrši odvoz od »naših« družin tam kjer naše proge ne segajo.

Med vzroke za manjši odkup sodi nedoseganje planov odstrela LD in GL. Plani niso bili doseženi v veliki meri zaradi omejene prodaje goriv kar je prišlo najbolj do izraza v decembru kadar je odstrel največji. Ocenjujemo, da so bili plani doseženi s cca 80 %. Poleg tega so bile prisotne tudi notranje težave. Na ljubljanskem področju kjer je največji padec količin je občasno pomanjkanje blaga vzrok za neredno pobiranje divjačine. To situacijo je izkoristila konkurenca in pobrala divjačino pri »naših« družinah.

Ob ocenjevanju pretekle sezone se zastavlja vprašanje kako bo z odkupom letos. Napovedi, da se med odkupovalce vključuje tudi Mercator Ljubljana, da bi se naj za novo sezono sklepali SaS za odstop 50 % deviz, da še vedno vladajo dokajšnje nejasnosti pogojev gospodarjenja, dajejo slutiti še večja prizadevanja pri odkupu z odločnejšimi spremembami. Tako bi bilo nujno organizirati zbirna mesta izven prog, zagotoviti lovstvu potreben repromaterial ter urediti odnose s SaS ter odstopati del deviz.

3. Blagovna menjava s tujino in glavni kazalci izvoza in uvoza v četrtem kvartalu in v letu 1982

Četrty kvartal ocenjujemo v primerjavi z ostalimi enakimi razdobji letošnjega leta v izvozu kot manj uspešnega. Prav tako daleč zaostajamo za izvozom v lanskoletnem četrletju, kjer smo dosegli rekorden uspeh. Analiza vzrokov nam pokaže, da bi morali v tem razdobju razen ruskega posla izvoza več proiz-

vajati za Iran, kar nam pa ni uspelo. Vzroke za to moramo v prvi vrsti iskati pri iranskih verskih kontrolorjih, kateri so postavljali nemogoče zahteve in kriterije menjavali iz dneva v dan. Do zaostrovanja pa je prihajalo tudi zaradi naše nedoslednosti, kar je omajalo medsebojno zaupanje in zmanjševalo realizacijo.

Ostale izvozne blagovne skupine na realizacijo izvoza ne morejo bistveno vplivati, kljub temu, da smo izvozili precej divjačine in nekaj več valilnih jajc brojlerjev kot v prejšnjih četrletjih.

Letna primerjava izvoza z lanskim letom ne kaže skoraj nobenega napredka v konvertibilni devizni vrednosti. Primerjalni indeks je le 104,84 točk. Pri tem je potrebno poudariti, da smo povečali izvoz mesa na konvertibilno področje za 126,96 indeksi točk, če prištejemo še klirinški izvoz in izvoz za dinarsko prodajo je to povečanje za 149,62 indeksi točk, kar je izreden uspeh ob upoštevanju lanskoletne realizacije 5.964.788 kg. Pri tem se moramo vprašati zakaj tak odklon v devizni vrednostni realizaciji, katera močno odstopa od konvertibilnega izvoza perutninskega mesa. Perutninsko meso je na svetovnem trgu v preteklem letu beležilo še nadalje upadajoče cen. Na takšen trend upadanja cen so vplivale zlasti velike zaloge in v Braziliji, ki so pritiskale na tržišče z dempinškimi cenami. Vpliv na cene perutninskega mesa so imele tudi nizke cene surovin, ki so zmanjševale proizvodne stroške, največjim proizvajalcem kot so Francija in Brazilija. Kljub znižanju naših prodajnih cen glede na leto 1981 lahko mirno trdimo, da smo dosegali nadpovprečne cene pri našem izvozu. Zlasti ugodna je bila cena za izvoženo blago v Iran in je škoda, da nismo uspeli realizirati večjih količin.

Verificirani plan konvertibilnega izvoza na nivoju SESIOT smo presegli z indeksom 104,83 ob dosti večjih naporih, ki pa zaradi nizkih cen na svetovnem trgu niso rodili predvidenega uspeha.

Povečala se je tudi dispariteta pri cenah med domačo prodajo in izvozom, kljub izvoznim pobudam. Izvozne cene in stimulacije daleč zaostajajo za domačimi cenami, kar ne more vzpodbudno vplivati na izvoznike. Razen tega nastajajo še veliki zamiki v plačilnih rokih, in še večji pri plačilu stimulacij, kar ima za posledico zmanjšanje plačilne likvidnosti v DO.

Celotni uvoz beleži ugoden trend upadanja porabe uvoznih surovin in ostalega reprodukcijskega blaga. Posledica tega in padca cen surovin na svetovnem trgu je manjša poraba deviz za uvoz. Letošnji uvoz brez upoštevanja intervencijskega uvoza koruze v primerjavi s preteklim letom izkazuje indeks 75,85. Smo tudi pod verificiranim planom pri SISEOT z indeksom uvoza 77,10. Iz nominalnih podatkov, navedenih v poročilu lahko povzamemo da pokrívamo uvoz z izvozom brez upoštevanja intervencijskega uvoza koruze s 100 : 121,70.

Kljub sorazmerno ugodnim trendom beležimo ob vstopu v leto 1983 v naši devizni bilanci primanjkljaj v vrednosti US \$ 3.267.000. Res je tudi, da so bili naši obrati optimalno založeni s surovinami iz uvoza. Nekoliko slabše so bili založeni sicer z ostalim reprodukcijskim materialom in rezervnimi deli, vendar pa ni nikjer prišlo do zastojev. Devizni primanjkljaj se nam je zlasti povečal po junijskem znižanju možnosti uvoza od prilivov. Možnost uvoza od prilivov se je zmanjšala od 65 % na samo 37 %, kar je imelo odločujoče posledice pri najemanju deviznih terminskih kreditov, če smo hoteli izvoz in oskrbo domačega trga obdržati na nivoju, ki smo ga z načrti predvideli in se obvezali izpolniti do širše družbe.

V letošnjem letu bo potrebno vložiti v izvoz še večje napore, če hočemo obdržati nivo proizvodnje in odplačati dolg iz preteklega leta.

Izvoz

IV. KVARTAL 1982		\$ = 41,80		
		Kliring din	Konvertibila din	
Perut. meso	275.780 kg	18.675.057	1.558.320 kg	84.216.027
Divjačina	—	—	79.882 kg	11.687.496
Val. jajca - bro	—	—	486.000 kom	2.055.977
Soja lecitin	—	—	20.910 kg	269.452
DSP - bro	—	—	—	—
		din 18.675.057		din 98.228.952
		US \$ 446.771,70		US \$ 2.349.974,93

IV. KVARTAL 1981 (vse konvertibila)

Perut. meso	3.361.640 kg	din 184.019.404
Divjačina	56.478 kg	din 9.306.263
Val. jajca - bro	—	—
Soja lecitin	15.600 kg	din 338.171
DSP - bro	770.000 kom	din 8.431.914
		din 202.095.752
		US \$ 4.896.262,71

	1982		1981	
	Količina	Vrednost din	Količina	Vrednost din
Perut. meso	7,572.821	406,459.642	5,964.788	334,863.612
Perut. meso	950.600	64,371.165	—	(konvert.)
DSP - bro	—	—	1,400.000	15,223.266
DSP - starši	—	—	28.750	2,283.326
Val. jajca - bro	486.000	2,055.977	3,632.990	27,297.165
Val. jajca - starši	109.800	2,029.773	111.120	2,132.919
Soja lecitin	38.830	490.478	15.600	338.171
Divjačina	144.628	21,427.880	173.618	30,366.504
Skupaj DO (konvert. + kliring)	din 496,834.915		din 412,504.963	
Konvertibila	US \$ 11,886.002,75		US \$ 10,069.006,89	
	US \$ 10,346.022,73			

Uvoz

	US \$ = 41,80	
	IV. kv. 1982	IV. kv. 1981
TOZD Tovarna krmil	din 82,359.582	200,697.480
TOZD Mesna industrija	din 2,628.750	56.298
TOZD Perutninske farme	din 8,810.450	198.585

TOZD Servis	din	102.380	—
TOZD Commerce	—	—	—
TOZD Kooperacija	—	—	—
TOZD Ptujška tiskarna	din	44.794	—
DSSS	din	13.482	—
	din	93,959.438	din 200,952.363
	US \$	2,247.833,4	US \$ 4,807.472,80

	Uvoz I. 1982	Uvoz I. 1981
TOZD Tovarna krmil	din 362,174.693	414.570.241
TOZD Mesna industrija	din 14,467.428	34,236.065
TOZD Perutninske farme	din 24,072.847	18,570.423
TOZD Servis	din 548.541	777.214
TOZD Commerce	din 7.419	31.097
TOK Kooperacija	—	—
TOZD Ptujška tiskarna	din 87.356	70.484
DSSS	din 137.501	178.743

DO skupaj	din 401,495.785	din 468,434.267
	US \$ 9,605.162,32	US \$ 11,206.561,42

Od tega koruza	US \$ 1,104.000
	din 46,147.200

Leta 1982 uvoz brez koruze	din 355,348.585
	US \$ 8,501.162,32

IV. Vrednostni poslovni rezultati

V letu 1982 so naše TOZD poslovale v težavnejših pogojih kot leto poprej. Kljub temu smo v letu 1982 dosegli zadovoljive poslovne rezultate.

Glavni poslovni rezultati na ravni delovne organizacije so:

Opis	Doseženo v I. 1981	Plan 1982	Doseženo 1982	Indeks	
				5/2	5/3
1	2	3	4	5	6
Celotni prihodek	8.336.062	10.775.830	11.100.492	133	103
amortizacija	52.839	174.100	171.037	184	98
družbeni proizvod	828.507	977.637	1.152.383	139	118
dohodek	735.668	803.537	981.446	133	122
obveznosti iz dohodka	252.854	240.548	251.944	100	95
čisti dohodek	182.814	562.989	729.402	151	130
osebni dohodki	248.521	294.050	328.363	132	112
Prispevki SIS iz ČD	6.963	8.328	9.168	132	110
ČD za prehrano	2.056	2.519	2.398	117	95
ČD za dopuste	5.910	7.364	6.804	115	92
Druga skupna poraba	6.104	7.590	6.632	109	87
Stanovanjski prispevek	9.802	12.041	17.769	181	148
Rezervni sklad	17.080	18.532	22.893	144	124
Poslovni sklad — posojila	26.911	—	57.399	213	—
Poslovni sklad — ostanek	159.467	212.505	277.977	174	131

V letu 1982 smo prvič presegli 10 milijard dinarjev celotnega prihodka.

Rast amortizacije je posledica novih predpisov, tako je bolj bližu dejanski obrabini naših zgradb in opreme. Družbeni proizvod na ravni delovne organizacije je najbolj verodostojen kazalec poslovanja. Dosegli smo pa din 1.152.383.000 — kar je za 39 % več kot leto poprej. Kljub visoki stopnji inflacije je na dlan, da smo družbeni proizvod tudi realno povečali.

Glede nato, da v letu 1982 nismo imeli pospešene amortizacije, so obveznosti iz dohodka v globalu na ravni iz leta 1981, sicer se pa glede na naše dohodke niso povečali. Zaradi tega smo dosegli primerno rast čistega dohodka, ki smo ga v letu 1982 dosegli, din 729.402.000.

Ob sprejemanju zaključnega računa, pa tudi med letom, je bilo največ razprav o delitvi čistega dohodka.

Za osebne dohodke smo namenili za 32 % več sredstev kot

leto poprej tako, da smo povprečni osebni dohodek povečali od din 12.253 v letu 1981 na din 14.445 v letu 1982, oz. za 28,3 % več. Med letom 1982 smo sprejeli določene ukrepe v politiki nagrajevanje v korist delavcev z nižjimi osebnimi dohodki.

Sredstva skladov kažejo visoko relativno rast, posebno za potrebe stanovanj. Njihova realna vrednost je bistveno manjša, saj je porast cen v gradbeništvu in opremi enako visoka.

Visoke so tudi naše obveznosti za združevanje.

Na splošno smo s poslovnimi rezultati za leto 1982 lahko zadovoljni, prav posebej pa z izvozom in rastjo proizvodnje mesnih izdelkov.

Poslovni rezultati TOZD

Poslovni rezultati TOZD in TOK prikazujemo v indeksih, t. j. z relativnimi števili glede na poslovne dosežke v letu 1981.

Število zaposlenih je najbolj poraslo v Perutninskih farmah,

ki se pa ni odrazilo v proizvodnji, saj je nižja od proizvodnje v letu 1981 za 5 %. Zaradi tega je rast OD nadpoprečna, poslovni sklad pa podpoprečen. V ilustraciji se, da je na farmi broilerjev izguba preko din 15.000.000.

Raven proizvodnje je največja v Mesni industriji, kjer je število zaposlenih poraslo tudi zaradi porasta 8.000 nadur zaradi izvoza in zastojev. Temu primerna je rast OD, ki za 5 % presega poprečje. Poslovni sklad je podpoprečen, poleg drugih vplivov tudi zaradi izgube pri govejem in svinjskem mesu, družbeni prehrani in kafileriji. V Perutninskem področju je najvišja rast celotnega prihodka pri Transservisu, ki hkrati dosega največji indeks pri poslovnem skladu. Ta pogoj je nenormalen, saj fizični obseg dela zaostaja za poprečjem za 4 %. Ocena je, da so cene za obračun storitev te TOZD vprašljive, pa tudi učinki iz dohodkovnih odnosov.

Poslovni sklad TOZD Commerce je glede poslovnega rezultata nadpoprečen.

Ptujška tiskarna je edina povečala fizični obseg proizvodnje ob manjšem številu zaposlenih. Poslovni sklad je nižji zaradi povečane amortizacije nove zgradbe, povečal pa bi se, če bi povečali oz. modernizirali tudi opremo.

Na splošno lahko rečemo, da se je ekonomska moč vseh TOZD v DO v letu 1982 povečala.

	Število zaposl.	Proizvodnja	Cel. prih.	Druž. proiz.	ČD	OD	Poslovni sklad
TOVARNA KRMIL	96	98	120	150	198	128	253
PERUTNINSKE FARM	105	95	138	132	146	136	149
TOK	103	97	143	132	129	131	129
MESNA INDUSTRIJA	107	99	138	132	138	137	130
TRANSSEVIS	99	94	157	157	185	128	364
COMMERCE	98	98	129	148	155	124	196
PTUJSKA TISKARNA	99	103	159	130	114	141	48
SKUPNE SLUŽBE	102	—	138	136	127	128	—
FINANČNA SLUŽBA	—	—	125	124	—	—	—
DELOVNA ORGANIZACIJA	102	98	133	139	151	132	176

Vpliv teže piščancev za izvoz v Iran

V zadnjem času je veliko govora o izvozu kot skoraj edini alternativi v prizadevanjih za gospodarsko stabilizacijo. Vsi se dobro zavedamo pomembnosti vsakega kg realiziranega izvoza.

Za našo DO je pomemben izvozni partner Iran. Smatra se, da je izvoz v Iran ugoden kljub nekaterim težavam, ki ta izvoz spremljajo. Neugodno za našo DO je to, da iranski kupec akceptira samo teže od 800 do 1400 gramov. To praktično pomeni, da 40 % piščancev ni v okviru sprejemljivih tež, bodisi da so piščanci pod težo ali nadnjo. Ob dnevnj proizvodnji okrog 100 t mesa je za Iran teoretično ustreznih le 60 t blaga. Optimalna teža jate bi naj bila okoli 1,60 kg, vendar to ni vedno mogoče doseči. Pri tej teži je za Iran ustreznih več kot 60 % dnevne proizvodnje. Ko smo znova pričeli delati za Iran v drugi polovici januarja, smo dosegali okrog 30 t dnevno. Po dovoljenju Iranecv smo začeli pripravljati blago na drug način in količine povečali na 40 t dnevno. V drugi polovici februarja so bile teže ugodne (skoraj vse je šlo v Iran) in klanje je bilo nekoliko podaljšano, ko so se začele sukati okoli 50 t dnevno. 23., 24. in 25. februarja smo imeli hude težave pri proizvodnji blaga za izvoz. Klala je naša farma Breg, kjer so imeli piščanci previsoko težo — nad 1,90 kg. Praktično je to pomenilo za izvoz komaj 30 t, namesto da bi proizvedli za izvoz 50 t. V treh dnevih smo izgubili okrog 60 t blaga za izvoz; kaj to pomeni, pa se ve. Ob tako ekstremno vi-

sokih težah je bilo samo okoli 30 % mesa sposobnega za izvoz. Problem previsokih tež pri izvozu v Iran je že zelo dolgo časa prisoten. Razumljivo je, da želi farma doseči in preseči plan, menimo pa tudi, da je v tem trenutku izvoz prva naloga DO kot celote. Vprašanje teže piščancev ni samo problem TOZD MI, ampak celotne DO. Menimo, da je na farmi, ki je pred pragom klavnice čisto enostavno kontrolirati težo piščancev, medtem ko je pri kooperaciji to bolj zahtevna naloga.

Lahko trdimo, da je ustrežna teža glavni faktor za količino proizvodnega mesa, vendar ne tudi edini. Količino, ki jo proizvajamo za izvoz, lahko povečamo, vendar so ob tem prisotne organizacijske in tehnološke težave. Kolikor bi klali 16 oz. 15 ur dnevno, bi s tem dosegli večje količine kot sedaj, ko koljemo 11 ur. Če bi bilo možno vso proizvodnjo spustiti skozi elektronske tehtnice, bi dobili še dodatne kilograme oz. tone. Žal nas omejuje kapaciteta odcejevalnega traku, ki lahko sprejme samo okrog 70 % dnevne proizvodnje. Ozko grlo, je v sedanjem trenutku tudi zamrzovanje, ko lahko kvalitetno zamrznemo 50—60 ton blaga v 24-ih urah.

Če bi vse omenjene dejavnike lahko optimalno izkoristili, bi bile dnevno možne tudi večje količine od 50 t. Če menimo, da je izvoz naša prva naloga in obveza, potem se moramo na celotni proizvodni verigi primerno angažirati. Zoran Milovanović

PRIPOMBA UREDNIŠTVA

Teže piščancev naj le bodo čim višje, saj je to osnovni pogoj za dobro, ekonomično proizvodnjo. Rezultatom farme v pogledu visokih tež se naj približajo tudi v kooperaciji, saj tu v zadnjem času močno zaostajajo v težah. Lažje piščance za izvoz pa je moč zagotoviti s predčasnim klanjem, recimo s 44 ali 45 dnevi starosti ali celo prej.

V tem pogledu bi bila potrebna večja elastičnost med proizvajalci brojlerjev in klavnico, ki je žal, sedaj prešibka.

(Nadaljevanje s 6. strani)

na novo turistično sezono. Pri tem je bilo posebej poudarjeno, da je za turistično sezono potrebno zagotoviti preskrbo z osnovnimi živili, sprostiti maloobmejni promet in odpraviti zaprtost naših meja.

V razpravi je bila postavljena zahteva, da se v turistični sezoni posveti večja pozornost tudi domačim gostom, saj domači gostje pokrivajo še vedno ca. 65 % celotnega turističnega prihodka. Precej govora je bilo tudi o pomenu zdraviliškega in kmečkega turizma.

Med ostalimi točkami dnevnega reda je bila pomembnejša še sprejetje predloga spremembe zakona o delovnih razmerjih, ki ga povzroča sprememba delovnega časa. Po tem zakonu šteje odslej za nočno delo čas med 23. in 6. uro. Delavci, ki še niso dopolnili 16 let ne smejo delati med 22. in 6. uro, delavci stari

od 16 do 18 let pa ne med 23. in 6. uro.

Med delegatskimi vprašanji je bilo postavljeno tudi vprašanje naše delegacije, ki se nanaša na republiški zakon o davkih občanov, po katerem je bil prilagojen občinski odlok naše občine. Vprašanje se nanaša na področje obdavčevanja premoženja. Zanimalo nas je, zakaj so po republiškem zakonu o davkih občanov obdavčene le stanovanjske hiše, stanovanja in počitniške hišice, ni pa obdavčeno razno premoženje luksuznega značaja kot npr. jahte, dragi uvoženi avtomobili in podobno.

Odgovor bo posredovan na naslednji seji skupščine.

Ostale točke dnevnega reda za nas niso toliko pomembne, zato sem se omejil le na pomembnejše, sicer bi postal prispevek preobsežen.

Naslednje zasedanje republiške skupščine bo 20. 4. 1983.

Tone ČEH

Đurđa se je upokojila

V maju 1977 se je zaposlila tov. Đurđa Bogovič v na novo odprtem prodajnem mestu Vežica na Reki. Bila je izkušena poslovodkinja prodajalne pri Koki, nakar se je odločila zaposliti pri nas v bližini svojega stanovanja. Njena pot jo je nadalje vodila na glavno tržnico, kjer je tudi dočkala zasluženno upokožitev. Do sodelavcev je vedno kazala veliko mero razumevanja in spoštovanja. Prav takšna je bila tudi do svojih strank, katerim bo ostala še dolgo v spominu. Ob poslovljni svečanosti od kolektiva je povedala:

»Vrijeme provedeno u Perutni ni ostaće mi u lijepo uspomeni, kako od poslovnice Rijeka, tako i od rukovodstva Mesokombinata. Svi problemi rešavani su drugarski, a to je najbitnije za radnika. Žao mi je, što me je bolest spriječila, da dalje radim, jer naše proizvode sa ponosom sam prodavala, jer jim je kvaliteta odlična.

Ovim putem želim se još jednom zahvaliti svim kolegicama i kolegama poslovnice Rijeka na prigodnom poklonu prilikom odlaska u mirovinu.

Ljep je osjećaj kada znaš, da nisi zaboravljen od kolega i produzeča gdje si radio.

Želim vam mnogo zdravlja, mnogo poslovnih uspeha i još jednom mnogo vam hvala za sve.*

Za njeno prizadevnost in izraženo pripadnost kolektivu se ji iskreno zahvaljujemo ter ji želimo veliko osebnega zadovoljstva, sreče, predvsem pa zdravja in dobrega počutja.

Sodelavci

Srečanje kmečkih žena

predstavnice organizacije iz Ormoža. Žal se niso odzvale zaradi težav z garivom. Škoda, da niso bile z nami.

Dogovorile smo se, da se dobimo pri Julijani in Ivanu Emeršič v Cirkulanah, ki se ukvarjata s kmečkim turizmom. Okrog trideset se nas je zbralo, toda škoda, da niso prišle vse povabljenke, kajti bilo je res prijetno. Moram reči, da smo doživele resnično prisrčen sprejem. Aperitivu je sledil še bolj slasten domači kruh z medom in orehi.

Okusno kosilo nam je dobro teknilo, domača kapljica pa nam je razvezala jezike. Ob vsem tem pa ne bi bilo prav, če se ne bi še zavrtele ob zvokih s kaset. Kar verjeti nismo mogle, kako hitro drsijo urni kazalci, kadar je vzdušje res prisrčno in pristno.

Posloviti smo se morale od Emeršičevih, ker smo bile povabljenke še na Grajenščak k Valenkovi.

Mentorici, Tereziji ing. Meškovi se imamo zahvaliti za odlično organizacijo srečanja.

Bil je čudovit dan, toda tako hitro je minil. Poslovile smo se z željo in odločitvijo, da naj bo podobnih srečanj še več. Po tako prijetno preživetem dnevu smo se iskreno zahvalile mentorici Meškovi za njeno prizadevnost za razvoj naše organizacije, nakar smo se srečne razšle na svoje domove.

Frančka Pišek
Breg 36, Majšperk

Civilna zaščita v teoriji in praksi

Vojna v sodobnih pogojih, zlasti še ob uporabi jedrskega orožja bi zahtevala ogromno človeških žrtev in velika rušenja. Posebno bi trpelo civilno prebivalstvo. Izkušnje iz dosedanjih vojn kažejo, da so velike žrtve zlasti tam, kjer ni organizirana preventiva in zaščita.

V koncepciji obrambe kot je naša, v kateri je človek glavni faktor borbe in odpora, je življenje najdragocenejše. Zato naša družba pripisuje tako velik pomen usposabljanju in pripravljanju za zaščito in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin, bilo v vojni bilo ob naravnih in drugih nesrečah.

Reševanje in zaščita ljudi in materialnih dobrin pa kljub dobro postavljenim planom in dobri tehnični opremljenosti ni uspešno, če ljudje niso usposobljeni za izvajanje postavljenih nalog. Da bi se postavljeni cilji in naloge zaščite in reševanja uspešno realizirali je potrebna določena strokovnost ter politično psihološka pripravljenost vseh udeležencev pri izvajanju zaščite in reševanju. Pri tem izhajamo iz dejstva, da je v interesu obrambe in zaščite družbe in vsakega posameznika, da morajo vsi delovni ljudje in prebivalci brez ozira na to, kaj delajo danes in kaj bi delali v primeru vojne, imeti določeno teoretično in praktično znanje o zaščiti in reševanju.

Ravno tu pa je najpomembnejša civilna zaščita, ki je močna in nezamenljiva komponenta v sistemu družbene samozaščite ter pomemben element glede na vsebino nalog katere izvršuje in po možnosti katere kot taka ima.

Civilna zaščita ni usmerjena samo na pomoč in samopomoč, temveč kot razvejana in masovna organizacija mora biti pripravljena za vse akcije v vsakem času in v vseh pogojih reševanja in zaščite. Da bi pa bile enote in štabi civilne zaščite kos vsem tem nalogam, se morajo pripadniki civilne zaščite nenehno usposablјati in izobraževati. Usposablјanje pripadnikov civilne zaščite zajema osnovni del pouka, dopolnilno usposablјanje ter praktične vaje in razna tekmovanja.

Osnovni pouk se deli na splošni in strokovni del.

Splošni del pouka zajema vsa področja dejavnosti civilne zaščite. Strokovni del pouka pa je prirejen tako, da se vsak pripadnik civilne zaščite dobro usposobi za delovanje v okviru svoje enote. Dopolnilni pouk pa se izvaja z namenom, da se obnovi in izpopolni že pridobljeno znanje v osnovnem pouku, predvsem pa da se pridobljeno znanje praktično koristi pri izvajanju ustreznih vaj.

Bre: teoretičnega znanja, tudi praktično delo ne more biti dovolj uspešno.

V pouk enot in štabov civilne zaščite so zajeti vsi pripadniki civilne zaščite, izvaja pa se z namenom:

— da pripadniki civilne zaščite dobijo ustrezno ideološko in politično znanje, razumevanje o nujnosti obrambnih priprav, ter da se razvije čut odgovornosti do nalog, ki jih imajo v okviru civilne zaščite;

— da se enote civilne zaščite usposobijo za izvajanje ukrepov za zaščito delovnih ljudi in občanov in materialnih dobrin ter za preprečevanje in odstranjevanje posledic in drugih naravnih nesreč.

Osnovni pouk so dolžni opraviti vsi pripadniki enot in štabov civilne zaščite. Ta pouk je nenaдомestljiv in predstavlja temelj usposablјanja posameznikov za opravljanje predstojećih nalog.

Strokovni del osnovnega pouka organizira občinski štab civilne zaščite ter traja za pripadnike posameznih enot različno dolgo in sicer od 24 do 58 ur. Pripadniki, kateri še niso opravili tečajja iz strokovnega dela ga bodo morali opraviti v tem in prihodnjem letu.

Splošni del osnovnega pouka, kateri zajema vsa področja delovanja civilne zaščite pa organizira koordinacijski štab v delovni organizaciji, obiskovati pa ga morajo vsi pripadniki CZ.

Ker do letošnjega leta ni nobeden od pripadnikov civilne zaščite v naši delovni organizaciji opravil splošnega dela osnovnega pouka, smo v mesecu marcu organizirali tečaj iz splošnega

dela. Vse pripadnike CZ smo razdelili v tri skupine. Vsaka skupina je obiskovala tečaj v drugem tednu. S tem je bila dana možnost vsem, ki so bili kakor koli zadržani in niso mogli obiskovati tečajja v enem tednu, da so se lahko udeležili v drugem. Kljub temu nekaj obveznikov ni obiskovalo tečajja oz. se niso udeležili posameznih predavanj. Tečajja se je udeležilo preko 90 % vseh pripadnikov CZ, večina izostankov pa je bila opravičena. Za vse, ki tečajja niso obiskovali, bomo le-tega organizirali še enkrat, vendar takrat ne bomo upoštevali nobenih opravičil.

Večino tem na tečaju so podajali predavatelji iz vrst naših delavcev. Čeprav jih je nekaj bilo prvič v vlogi predavatelja, pa tudi teme niso bile vsem enako domače, so se vsi dobro pripravili ter podajali snov v razumljivi obliki. Tudi poslušalci so bili na tečaju zelo disciplinirani ter z zanimanjem spremljali predavanja, ki so bila po tematiki pestra in zanimiva.

Na koncu lahko rečemo, da smo ob dosedanjem materialnem opremljanju štabov in enot CZ naredili tudi korak naprej pri izobraževanju, kar nam naj bo osnova za nadaljnji vseslošni razvoj civilne zaščite.

Franc Ciglar

Praktično usposablјanje

Tekmovanja v namiznem tenisu končana

V počastitev dneva perutnarjev smo priredili tekmovanje v namiznem tenisu. Tekmovali so: moški ekipno, ženske posame, zno do 35 in nad 35 let starosti. Pri moških ekipno se je prijaviilo 8 ekip, ki so bile z žrebom razvrščene v 2 tekmovalni skupini.

kjer so odigrali dvoboje po sistemu »vsak z vsakim«. Po rezultatih v predtekovanju so nato odigrali še po eno srečanje z enako uvrščeno ekipo iz druge skupine. Tako smo dobili končno uvrstitev od 1. do 8. mesta.

A — SKUPINA

Št. Nastopajoči	1	2	3	4	Zmage	Porazi	Set. razl.	Mesto
1. COMMERCE	—	2/5	5/0	5/3	2	1	12/8	II.
2. DSSS I.	5/2	—	5/0	5/0	3	0	15/2	I.
3. MI	0/5	0/5	—	0/5	0	3	0/15	IV.
4. TISKARNA	3/5	0/5	5/0	—	1	2	8/10	III.

B — SKUPINA

Št. Nastopajoči	1	2	3	4	Zmage	Porazi	Set. razl.	Mesto
1. DSSS II.	—	3/5	5/0	5/1	2	1	13/6	II.
2. SERVIS	5/3	—	5/0	5/0	3	—	15/3	I.
3. TOK I.	0/5	0/5	—	0/5	—	3	0/15	IV.
4. TOK II.	1/5	0/5	5/0	—	1	2	6/10	III.

FINALE EKIPNO

DSSS I. — SERVIS	5:0
COMMERCE — DSSS II	3:5
TISKARNA — TOK II	5:0
TOK I — MESN. IND.	5:0

KONČNA RAZVRSTITEV — MOŠKI EKIPNO

1. DSSS I.
2. SERVIS
3. DSSS II.
4. COMMERCE
5. TISKARNA
6. TOK II.
7. TOK I.
8. MESNA INDUSTRIJA

Ženske so v namiznem tenisu tekmovali le v posamezni konkurenci. Prijavilo se jih je sicer 9, sodelovalo pa jih je le 5. Od tega so sodelovale 3, ki so se prijaviile prvič. Tudi ženske so tekmovali v dveh predtekmovalnih skupinah kot moški ekipno, nato pa so po istem sistemu odigrale dvoboje za končno uvrstitev. Vse kaže, da smo pridobili dve novi igralci, ki sta ugodno presenetili. Darja Sluga je kot nova prvakinja s tesnim izidom 2:1 premagala lansko šampionko Majdo Fras. Tudi uvrstitev Sonje Kaisersberger na 3. mesto ni bilo pričakovano.

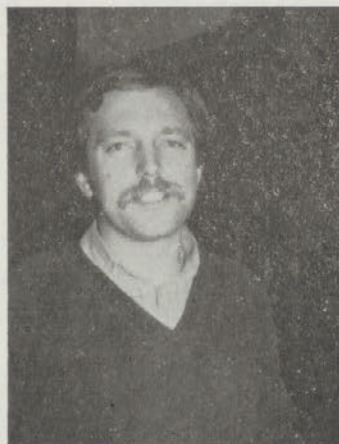
KONČNA RAZVRSTITEV — ŽENSKÉ POSAMEZNO

1. Darja Sluga — Tiskarna
2. Majda Fras — DSSS
3. Sonja Kaisersberger — DSSS
4. Jožica Podbreznik — DSSS
5. Jelka Kirbiš — DSSS

Darja Sluga — pri igri manj nasmejana, z nasmehom pa izziva sodelavke k udeležbi

Moška posamezna konkurenca je bila razdeljena v dve starostni skupini, in sicer: do 35 let starosti in čez. Prijav je bilo mnogo. V mlajši skupini jih je bilo 28, v starejši pa 15. Z motivacijo za boljše in številnejšo udeležbo je bil na zboru predstavnikov za šport na nivoju delovne organizacije podan predlog, da najboljši igralci v posamezni konkurenci ne bodo nastopali. Ti igralci smo predlog sprejeli in zaradi odpovedi nastopanja nismo bili užaljeni, ker smo mislili, da bo zaradi tega res večji odziv. Na koncu pa smo ugotovili nasprotno. Od 28 prijavljenih v mlajši konkurenci jih je na tekmovanje prišlo le šest. Zadnja tri leta se kaj takega še ni zgodilo. Ne ra-

Ivan Rogelj — vedno resen, zato se mu je posrečil veliki met

zumem, zakaj se ljudje prijavijo, na tekmovanje pa ne pridejo. Vreme je bilo deževno, torej za delo doma ni bilo možnosti. Dela z organizacijo tekmovanja v vseh teh konkurencah tudi ni malo in

rad ga prepustim drugemu, če bo še naprej tako malo interesa.

Dosti bolje je bilo v starejši konkurenci nad 35 let. Od 15 prijavljenih so manjkali le 4 igralci. Mislim, da so starejši mnogo bolj zainteresirani za rekreacijo in morali bi jim nuditi še več priložnosti za tovrstna srečanja, če si jih zaželijo.

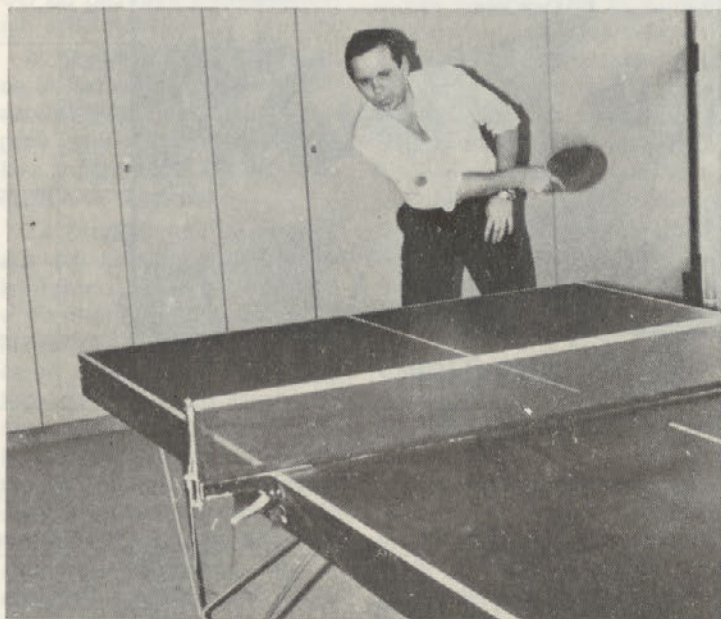
KONČNA RAZVRSTITEV — MOŠKI POSAMEZNO DO 35 LET

1. Ivan Rogelj — SERVIS
2. Franc Polanec — SERVIS
3. Janko Merc — SERVIS
4. Boris Prelog — TISKARNA
5. Bogdan Muzek — TISKARNA
6. Fredi Merc — DSSS

KONČNA RAZVRSTITEV — MOŠKI POSAMEZNO NAD 35 LET

1. Alojz Tovornik — COMMERCE
2. Anton Safranko — TOK
3. Martin Mlakar — DSSS
4. Milivoj Cimerman — TOK
5. Vili Vidovič — TISKARNA
6. Erik Šara — DSSS

Aco Krajnc

Lojz Tovornik se ne da. Če mu ni uspelo lani, mu je pa letos!

Zanimivo bi bilo vedeti

Zadnji dve desetletji beleži naši delovna organizacija zelo hiter razvoj. Pred 20 leti je bilo recimo redno zaposlenih okrog 200 delavcev, ki so proizvedli nekaj čez 1000 ton perutninskega mesa. Danes po dvajsetih letih nas dela 1400 in okrog 350 kooperantov. Skupna proizvodnja perutninskega mesa pa se je povzpela na 28.000 ton.

Večina naših delavcev in kooperantov ve le malo o razvoju, težavah in prizadevanjih kolektiva v tem in tudi prejšnjem obdobju. Zato bi bilo prav, da uvedemo novo rubriko, recimo pred 10, 20 leti ali kaj podobnega. V tej rubriki bi se naj oglašali sodelavci, ki že dalj časa delajo v našem kolektivu in zato bolje poznajo razvoj podjetja.

Čeravno predvidevamo, da bo rubrika občasna vabimo vse, ki lahko povedo zanimivosti, da se oglasijo. Rubriko bodo lahko bistveno obogatili tudi naši upokojenci.

Vabljeni k sodelovanju!

Uredništvo

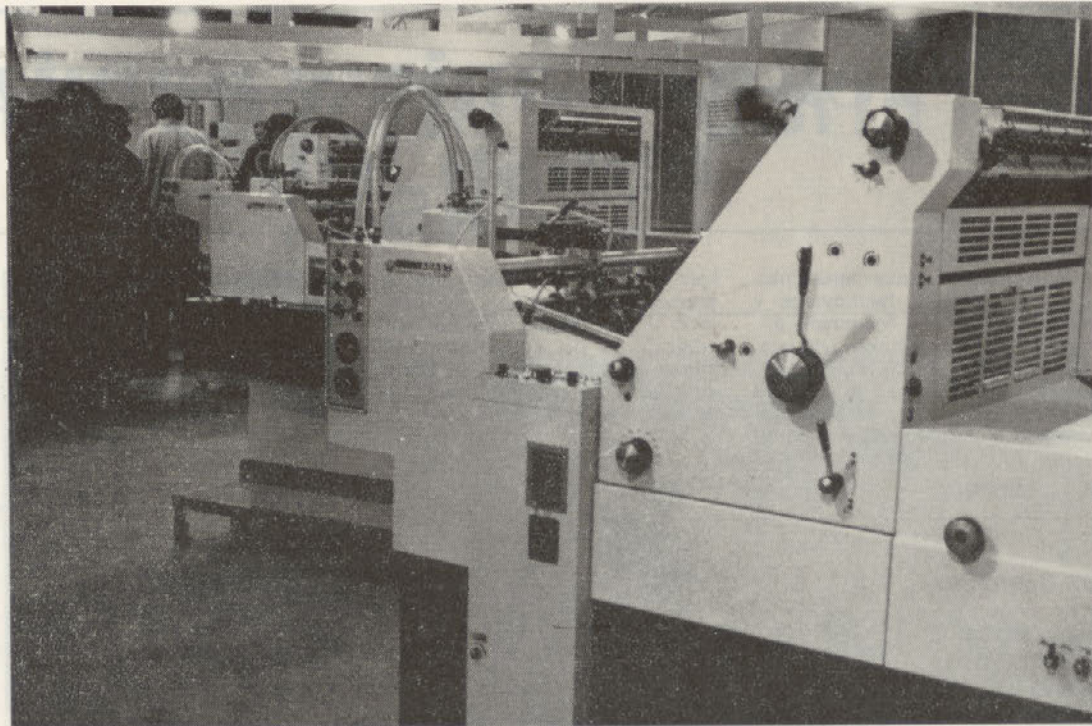
Intergrafika '83

Vsaki dve leti Zagrebški velesejem prireja Intergrafiko, na kateri so predstavljeni novi dosežki v grafični tehnologiji. Naj napišem, da je predstavitev izdelovalcev grafične opreme iz leta v leto skromnejša, kajti kupcev za konvertibilno valuto je vse manj.

Novih dosežkov v tehnologiji tiskarstva ni bilo veliko — več ali manj je bila samo poznana tehnologija — med katerimi so bili tudi fotostavki različnih proizvajalcev in eden od njih mora biti naša naslednja velika investicija.

Na sliki je predstavljen novi 2-barvni ofsetni stroj Adast DOMINANT 724, katerega je naša TOZD z veliko pomočjo DO uspela kupiti še v pravem času. V naši TOZD že imamo dva stroja istega proizvajalca in smo z njimi zelo zadovoljni.

Ta investicija je za našo TOZD izrednega pomena in vsi mislimo, da jo bomo upraviči-

li s krajšimi dobavnimi roki in predvsem z boljšo kvaliteto. Novi stroj bo naše zmogljivo-

sti posodobil in povečal. Dobavljen bo še v prvem polletju 1983.

Intergrafiko si je z zanimanjem ogledala dobra polovica naših delavcev. KRF

PERLUT- NINA	SNOV, IZ KATEREJE NASTAL KOZMOS	REKA V AFRIKI	ADAM BOHORJ	SINOVA ŽENA	MOŠKO IME (VIDMAR)	MLADA KRAVICA	KEMIČNA PRVINA	DOPISU V GLASILO	HEROJ TOMŽIČ	KOZMO- NAVTI	SESTAV- LJALEC STATISTIKE			
KIPAR								SARAJEV TOVARNA AVTO- MOBILNI						
MESTNO NASELJE NA DO- LENJSKEM			GRSKA TEKAOICA ANGL. ARHEOLOG					KONICA DOMAČE SUENO						
ANTON MELIK UMEK IVO						STRUPEN PLIN	FRANC. SKLAD. NOVOMESKA TOVARNA			OZIM IGOR PEVKA PRODNIK				
SESTAVIL EDI KLASINE	VOŠČENA TVORBA PANJLI	REKA SKOZI UMEO	DVOJICA	EGIPT	PRE- GOVOR	PRSI	ANTON KOROŠEC	REKA SKOZI OPAVO		IVO MOJZER =	TUJE ŽENSKO IME	BITJE, STVAR		
KOŠAR- KARSKA DBUTEV							DIŠAVA GALE- RTJA				IZRAZ PRI SAHU RADIO			
LJUBI- TELJICE ŠPORTJA							KOŠAR- KAR PETROVIČ	SANJE			ZNAČAJ EL SADAT			
KATRAN				KUMA- NOVO			MARIBOR UPOSTE- VANJE	LOJZE ROZMAN	VELE- BLAGOV- NICA	REKA IN MESTO V SZ	OZE ZGOLJ		TINE KOS	
												VRSTA PLAČ	1	DOPISU V GLASILO
														IVO DANEU
							BOSINJA JEZE	MARCO MUNIH			NEGATIVNO NALEK- TRENJI IONI			
							ZGODEN	ANTON AŠKERC			RAZKA- DITEV			

REŠITEV KRIZANKE IZ PREJSNJE ŠTEVILKE

Vodoravno: RAKAS, OPART, MO, NE, KARNEVAL, KAR, PANTERICA, UTEK, KRAKATIT, LICEJ, KOKO, HEMATURIA, ARE, ELAM, AZIL, JOKL, ŽAR, BE, MA, URS, TI, ON, POKAČI, EST, BISER, PUSTNA, TA, RANAR, RAK, SEMA.

